

**Müsakkafat vergisi hakkında 1/36 numaralı kanun lâiyhası
ve Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları**

T. C.

Başvekilat

Muamelet Müdürliği

Sayı : 6/363

2-II-1931

Büyük Millet Meclisi Yüksek Retstliğine

Bina iratları vergisi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 1-II-1931 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Bina iratları vergisinin esbabı mucibesi

Memleketimizde tahrir kaidesine vergi almağa başlandıktan sonra alelümum arazi ve müsakkafat tefrik edilmeksizin tahrir kıymetleri üzerinden vergiye tabi tutulmuştu. Bu usul uzun müddet devam etti. Emlâke ait olan verginin kıymet esası yerine, irat esasına istinat ettirilmesi cereyanı ilk defa 1326 senesinde mevzu bahis oldu. O sırada arazinin hasılatından, ayrıca öşür almamakta bulunduğu nazarı itibare alınarak, araziye ait olan hükümler bersabık bırakılarak müsakkafat üzerine mevzu olan verginin tahrir usulile tayin kılınacak gayri safi irat esasına istinat ettirilmesi kabul ve 26 haziran 1326 tarihli müsakkafat vergisi kanunu mevkii mer'iyete vazedildi.

Elyevm ahkâmı mer'i olan 26 haziran 1326 tarihli müsakkafat vergisi kanunile, müsakkafat vergisi, sureti umumiyede mahallinde cari olan icareler nisbetine göre tayin kılınan gayri safi irada istinat ettirilmiş, yeni inşaatı teşvik için muvakkat muafiyetler kabul olunmuş, varidatı gayri safiyesi pek az ve mutasarrıflarının ikametgâhı olan meskenler için verginin tamamından veya bir kısmından muafiyet kabul olunmuştur. Bu kanun, tanzim kılındığı zamanın zihniyetine göre çok esaslı ve mazbut bir kanun olmakla beraber verginin gayri safi irat esasına istinat ettirilmesi, bilhassa boş kalma, tamir ve idame masrafları kabuledilmemesi ve iratların tahminile mükellef komisyonlarda mükelleflerin kâfi derecede temsil edilmemiş bulunması gibi esasa taallük eden noksanları bulunmaktadır. Aynı zamanda kanunun mer'iyete girdiği 1326 senesinden beri muhtelif ihtiyaçlar ve sebeplerle kanunun umumî hükümlerinden bir kısmı tadile uğramış bir kısmı teşkilâtı esasıye kanununun vazettiği esaslarla kendiliğinden hükümsüz kalmış ve bir kısmının da bu günkü ihtiyaca göre tadili lâzım bir hale gelmiştir. Arzulunan esbaba binaen yeniden bir kanun projesinin tanzimi muvafık görülmüştür.

Projenin umumî esasları

1) Projede (müsakkafat vergisi kanunu) yerine (bina iratları vergisi kanunu) denilmiştir. Bunun sebebi, verginin mevzuu, yalnız sakaflı binalara değil, sakaflı ve sakafsız bilûntumı sabit in-

şaaata şamil olmasıdır. (İrat) kelimesinin ilâvesi ise verginin sermaye üzerinden değil, binaların iratları üzerinden alınacağını tasrih maksadiledir.

2) Vergiye tabiiyet noktasından arazi ile binavazih surette tefrik ve hudutları tayin kılınmıştır. Bu esasa binaen binalara ait bulunan ve heyeti umumiyesi bir vahdet irae eden arsalar, vüs'ati ne olursa olsun bina ile birlikte mütalea ve o mevzuu ithal olunduğu gibi; bina ile vahdet vücuda getirmiyen ve bina mütemminatından sayılması lâzım gelmiyen arazi ve arsalarda binadan tefrik edilerek arazi vergisi mevzuuna ithal kılınmıştır.

Bu mülâhaza neticesi olarak, müsakkafat vergisi kanununda havlu ve bahçe fazlalarına ait hükümler kaldırıldığı gibi, üzerinde bina olmadığı halde ticaret ve san'atta kullanılan iratlı arsalar da müsakkafat vergisi mevzuundan çıkarılarak arazi vergisi mevzuuna bırakılmıştır.

3) İstisnalardan bir kısmı, filen hükmünü kaybetmiş ve bir kısmı da muahhar kanunlarla tadile uğramış veya ilga edilmiş bulunuyordu. Bu itibarla, bu günkü ihtiyaca göre, vergiden istisnası lâzım gelen binalar tayin ve tesbit edildi. Bu meyanda ziraî istihsalâtta kullanılan, bilûmum binaların vergiden muafiyeti cihetine gidildi.

Keza, iratları (yirmi) liraya kadar olan binaların tamamen ve altmış liraya kadar olanların da (yirmi) lirasının vergiden muafiyeti kabul edilid.

4) Yeni inşaatı teşvik için, mevcut muafiyet müddetleri tevsi edildi.

5) Verginin safî iradı istihdaf edecek şekilde alınmasını temin için, gayri safi irattan boş kalma, tamir ve idame masrafları mukabili olarak diğer memleketlerde olduğu gibi, muayyen bir miktar tenzilinden sonra bakiyesinin vergiye matrah ittihazı usulü vazolundu.

6) Vergi nisbetinin tayininde, memleketimizde muhtelif tarzı istimallere göre, sermayenin getirmekte olduğu hasılât veya faiz nazarı itibare alınarak, bina iratları vergisi nisbeti yüzde on iki olarak tesbit kılındı.

7) mevcut ahkâma göre ahşap ikametgâhlarla, fabrika, değirmen ve imalâthaneler için diğer binalardan noksan vergi nisbeti tayin edilmiş olması doğru görülemediğinden bu fark kaldırılmıştır. Ahşap inşaatın men'i veya himaye edilmemesi, belediyelere ait bir mevzu olarak telâkki edilmiştir.

8) İratların tahminini icra edecek âzaların mükelleflerin hukukunu temin maksadile, intihap mercilerini değiştirdiğimiz gibi halk mümessillerinin adedi de artırılmıştır. İstinaf komisyonlarının vilâyet merkezlerinde içtima, maksadı temin edemediğinden bu komisyonları mahallerinde teşkil ederek, itirazların tetkikinde mahallen tetkikata imkân hazırlanmıştır. Aynı zamanda verginin tahrile filen alâkadar memurların komisyonlarda âza olarak bulundurulmaması hususu da ehemmiyetle nazarı dikkate alınmıştır. Hilâfı kanun muamelâttan dolayı, Şurayı Devlete müracaat hakkını kâfi görerek temyiz merciiini kaldırdık.

9) On senede bir, yapılacak umumî tadilâttan maada, hususî tadilât şeraiti mükellef lehine olarak ihtiyaca muvafık ve kabili tatbik bir şekle konulmuştur. Hususî tadilât komisyonları ve itiraz komisyonları da, umumî tahrir ve tahmin komisyonlarında takip edilen esaslara göre tadil edilmiştir.

10) Vergi kanunlarında bulunması icap eden tertip nazarı dikkate alınarak mükellef, teklifi mahalli itiraz mercileri kat'iyetle tayin ve müsakkafat vergisi kanununda noksan olan cihetler ikmal ve umumî bir kıymeti bulunmadığı tahakkuk eden hükümler ilga edilmiştir.

Projenin her maddesi hakkında sırasile izahat verilmiştir

Madde 1 — Bu maddede, verginin Türkiye hududu dahilindeki binalara aidiyeti zikir ve tekli-fin hududu tayin edilmiştir.

Madde, binaların ciheti istimalinin vergi noksanından tesiri olmadığını gösterecek ve ciheti istimali ne olursa bilûmum binaları vergi mevzuu dahiline alacak şekilde tesbit edilmiştir.

Madde 2 — Bu maddede, bina iratları vergisi kanunu mucibince (bina) tabirinin hududu tayin

edilmiş ve bina mevzuunda mütaleası icap etmeyenlerin hariç kalması temin edilmiştir. Maddedeki araba tabiri için-de, bilûmum vagonlar da dahildir. Maddede bina addedilmeyenler, ikamete tahsis edilmiş olsalar dahi vergiye tabi tutulmazlar.

Madde 3 — Bu maddede içtimaî, iktisadî sebeplerle ve teşvik ve himaye fikirleriyle vergiden istisnası lâzım gelen binalar tayin ve tesbit edilmiştir. İstisnalar meyanında, ziraî istihsalâtta kullanılan binaların muafiyetleri iade edilmiş ve sahiplerinin ikametine mahsus olan küçük meskenlere ait muafiyet haddi de tevsi ve ihtiyaca mutabık bir hale getirilmiştir.

Madde 4 — Yeni inşaatı teşvik ve imarı teşhil için yeni inşaaata ait muafiyetler birleştirilerek üç seneye çıkarılmıştır. Muhacirin iskânına mahsus muafiyetler beş ve seyyar aşiretlere mahsus inşaat muafiyetleri de on sene olarak ipka olunmuştur.

Madde 5 — Bu maddede, bina iratları üzerinden alınacak vergi mükellefleri, umumî hükümlerin icabatına göre tesbit ve şayi hisse ile tasarruf olunan bina vergilerinin her hissedarın hissesi nisbetinde alınması esası vazedilmiş, bina vergisinin tarh mahalli de tayin edilmiştir.

Madde 6 — Vergiden muafiyetleri kabul edilen binaların bu muafiyetlerden istifade etmeleri için tabi olacakları hükümler ve bu hükümlere göre muafiyetten istifade hakkının başlayacağı zamanlar maddede tayin ve tesbit edilmiştir.

Madde 7, 8 — Bu maddeler bina iratları üzerine tesis edilen mükellefiyetin başlangıcı ile sukutu tarihlerini tayin ve tesbit eden ahkâmı ihtiva eylemektedir.

Elyevm mer'i olan müsakkafat vergisi kanununda yeni inşaaata ait muvakkat muafiyetlerden istifade edebilmek için inşaatın başladığı tarihten itibaren iki ay zarfında mükelleflerin bir beyanname ile keyfiyeti ihbara mecbur tutulmaları bir çok ihtilâflara sebebiyet verecek bir kayıt teşkil etmekte olduğu ve muafiyetin tesisinden beklenen faideleri tahdit edecek haksızlıklara sebebiyet verdiği cihetle esasen amelî bir faidesi de olmadığı anlaşılan bu usul ilga edilerek yalnız inşaatın hitamında beyanname alınmakla iktifa edilmiş ve yedinci maddenin bir numaralı fıkrası ona göre tertip edilmiştir.

Muafiyeti sukut eden binalara ait maddenin iki numaralı fıkrası ile yanan ve yıkılan binalar vergilerinin sukutuna dair olan sekizinci madde, müsakkafat vergisi kanununda münderiç esaslar dairesinde yazılmıştır.

Madde 9 — Vergiye gayri safi irat yerine safi iradı istihdaf edecek bir mahiyet verilmesi muvafık görülerek diğer medenî memleketlerde tatbik edilen nisbetlere muadil olmak ve memleketimizin ihtiyacına mutabık bulunmak üzere binaların gayri safi iradından % 17 nisbetinde boş kalma, tamir ve idame masrafı kabulü lâzım geleceği anlaşıl原因 olarak vergi matrahı olsurette tesbit edilmiştir.

Madde 10 — Memleketimizde sermayenin muhtelif tarzı istimaline nazaran getireceği hasılat ve faiz ele alınarak vergi nisbeti matrahın % 12 si olarak tayin ve tesbit edilmiştir.

26 haziran 326 tarihli müsakkafat vergisi kanununa göre ahşap ikametgâhlarla, fabrika ve imâlâthanelerin vergilerinden tenzilât icrası suretile diğer binalardan bir tefrik yapılmasına sebep görülemediğinden ve ahşap binaların vergilerinden tenzilât icrası bu nevi binaların inşalarını teşvik gibi belediye kanunu ile takip edilen maksada ve imar prensiplerine muhalif bir vaziyet ihdas edeceğinden projede bu fark kaldırılmış, bilûmum binaların vergi nisbetleri tevhit ve yalnız bir nisbet vazolunmuştur.

Madde 11, 12, 13 ve 14 — Bu maddeler binaların iratlarının sureti tahmini ve buna müteferri ahkâmı muhtevidir. Binaların iratlarının tahminine dair olan 11 inci madde 1326 tarihli müsakkafat vergisi kanununda mevcut esaslara göre tertip olunmuştur. Şu kadar ki mevsimlik olarak istimal edilen binaların senelik iratlarının hesabında bu suretle istimal edildikleri surette getirecekleri iradın senelik olarak kabulü nefsülemre muvafık görülerek maddeye ona göre lâzım gelen kayıt ilâve edilmiştir.

Kezalik binaların mütemmimatından bulunan ve bina ile birlikte mütalea edilmesi icap eden arsa ve bahçelerin vüsati ne olursa olsun iratların tahmininde bina ile birlikte nazarı dikkate alınması ve bina mütemmimatından bulunmayan ve ayrıca mütaleası icap eden arazi kendi mevzuunda

bırakılarak bina iradının takdirinde bunların hariç tutulması, muvafık görülmüş, 12 inci madde ana göre tertip edilmiştir.

Müsakkafat vergisi kanununa göre binanın doğrudan doğruya iradının tahmin için kâfi vesait bulunmadığı takdirde binanın hakikî kıymeti takdir edilerek bu kıymetin ahşap ikametgâhlarla değirmen ve fabrikalarda yüzde sekizinin ve diğer binalarda yüzde altısının irat olarak kabulü, memleketimizde, sermayenin muhtelif tarzı istimallerine göre getirdiği faiz ve hasılat miktarlarına tevafuk etmediğinden ve bu hususta ahşap ve kârgir binalar arasında bir fark mülâhazasına da inelhesap sebep görülemediğinden, bilûmum binalara şamil olmak üzere takdir olunacak kıymetlerinin yüzde onunun irat olarak kabulü münasip görülmüş ve 14 üncü madde, o suretle tesbit olunmuştur.

Madde 15 — Binaların tahrir ve iratlarının tahminile mükellef komisyonlarda mükelleflerin daha kuvvetli bir surette temsil edilmesi ve komisyonlarda âza olarak bulunacakların muhtelif teşekküllerden alınarak tahminlerde isabet temini düşünülmesi, maddede komisyonların bu maksadı temin edecek şekilde terkihi temin olunmuştur.

Madde 16 — Müsakkafat vergisi kanununa göre müsakkaafat sahiplerinin veya kiracılarının binaların tahriri ve iratların tahmini sırasında komisyonlara binaları gezdirmeleri ve umumî ahvaline dair malûmat vermeleri için mevzu mecburiyetin idamesi muvafık görülerek madde tesbit edilmiştir.

Madde 17 — Tahrir cetvellerinin varidat kalemlerine sureti tevdi ve tahmin olunan varidatların mükelleflere ihbarname ile tebliği bu maddede tayin ve tesbit edilmiştir.

Madde 18 ve 19 — Tahmin edilen varidatlara mal memurları ve mükellefler tarafından tahmin komisyonları nezdinde itiraz olunabileceğinden, itirazların sureti icrasile itiraz müddetleri ve vaki itirazlar üzerine komisyonlarcı tetkikatın sureti icrası vazih surette bu maddelerde tayin ve tesbit edilmiştir.

Madde 20, 21 ve 22 — 18 inci ve 19 uncu maddeler mucibince vaki olacak itirazlar üzerine tahmin komisyonlarcıca ittihaz edilecek kararlara, mal memurlarile mükelleflere itiraz hakkı verilmesi ve itiraz komisyonlarının yapacağı tetkikatın mahallen binanın muayene ve tahkikine istinat ettirilmesi esasları kabul edilerek 20 ve 21 inci maddeler ona göre tesbit edilmiştir.

Mal memurları tarafından vaki olacak itirazlardan mükelleflerin haberdar edilerek haklarını müdafaa edebilmelerine imkân vermek üzere itiraznamelerin esbabı mucibesile mükellefe tebliği ve bunlara mükellef tarafından cevap verilmek üzere bir müddet tayini muvafık görülmüştür.

İtirazların tetkikatını sür'atle temin maksadile lüzum görülen yerlerde itiraz komisyonlarının teaddüt ettirilmesi hakkında vekâlete salâhiyet verilmesi muvafık görülerek 21 inci maddeye buna mütedair kuyut ilâve edilmiştir.

İtiraz komisyonlarcıca tetkikatın sür'atle icra ve intaamı temin noktasından tetkikat için müddet tayini muvafık görülmüştür.

Komisyonlara mal memurları tarafından vaki olacak itirazların tetkikatı sırasında itirazname-nin mükellefe tebliğ edilip edilmediğinin tetkiki ve bu cihet taayyün etmedikçe itiraznameler üzerine komisyonlarcıca tetkikat icra ve karar ittihaz olunmaması, mükellefler hukukunun muhafazasını temin edecek tedabir cümlesinden görülerek maddede bu cihetler tasrih edilmiştir.

İtiraz komisyonlarının yapacağı tetkikatın muterizin dermeyan ettiği itiraz hududu dahiline mühasır kalarak bilfarz mükellef tarafından vuku bulan tenzil talebine karşı komisyonlarcıca iradın tezyidine karar verilmemesi muvafık görülerek 22 inci maddede bu cihetler tasrih edilmiştir.

Madde 23 ve 24 — Umumî tahririn hitamı ve yeni tahminata göre tayin edilen matrahlar üzerine alınacak verginin tatbiki tarihlerinin lâyhada tasrihi lâzım geldiğinden yeniden umumî tahriri yapılan yerlerde binaların tahrir ve iratlarının tahmin muamelesinin hitamını takip eden malî seneden itibaren yeni matrah üzerinden verginin tahakkuk ettirilmesi ve mükelleflerce malûm olmak üzere keyfiyetin Maliye Vekâletince ilân olunması muvafık görülerek 23 üncü madde ana göre tertip olunmuştur.

Tahakkukatın malî senenin hulûlünden evvel ikmal edilerek tahsilât idarelerine verilmiş olması

için malî seneye tekaddüm eden nisan ayından evvel tahsilât idarelerine tevdiî temin edilmek üzere 24 üncü madde yazılmıştır.

Madde 25 — Yapılacak umumî tahrirlerin 10 senede bir kere tekrarı memleketimizin icabatına ve kadastral vergilerde takip edilen prensiplere muvafık görülerek 25 inci madde bu veçhile tanzim edilmiştir.

Madde 26 — İki umumî tahrir arasındaki senelerde binalarda ve binaların iratlarında vukua gelecek tebeddüllerin hususî tadillerle takibi kadastral vergi usulünün mahiyetinden doğan bir neticedir . Maahaza bu tadillerin, tamamen serbest olmaması da yine kadastral vergilerin icabatından dır . Bu itibarla hususî tadilât için kabul edilecek şeraitte daimiyet ve umumiyet aramak, vergi kayıtlarında sık sık tebeddüller icrasile kuyudatın insicam ve intizamını bozmamak ve vergide adaleti muhil olmayacak şekilde istikrar temin eylemek noktai nazarlarından muktazi bulunmaktadır. Bu esaslar dairesinde 26 nci maddede hususî tadilât için bazı şerait tesbit olunmuştur.

Meydan ve sokaklara münhasır hususî tadilâtın, vilâyet idare heyetlerine ve daha geniş sahalara ait tadilâtın da Maliye Vekâletinin mezuniyeti üzerine icrası mazbutiyeti temin noktasından faydeli görülerek maddeye buna ait kuyut ilâve olunmuştur.

Madde 27, 28, 29 ve 30 — Hususî tadilâta ait mumeleleri ifa edecek heyetlerle bu heyetlerin vazifelerini ne suretle ifa edeceklerini ve itiraz mercilerini ve itirazların sureti tetkikini tadilâta müstenit olarak iratların mer'iyet tarihlerini gösterecek ahkâmın da projeye ilâvesi icap ettiğinden bu maksatlar dairesinde 27, 28, 29 ve 30 uncu maddeler tanzim olunmuştur.

Tadilât ve itiraz komisyonlarının teşkilinde de umumî tahrir komisyonlarında takip edilen esaslar rehberi hareketimiz olmuştur.

Tadilât komisyonlarında, umumî tahrir komisyonları derecesinde fazla evrak bulunamayacağı nazarı dikkate alınarak tevdi edilecek evrakın tetkiki için bu komisyonlara iki aylık bir müddet verilmesi kâfi görülmüştür.

İtiraz müddetleri ise elyevm hususî tadillerde tatbik edildiği gibi 15 gün olarak kabul edilmiş, şu kadar ki mükellefler lehine olmak üzere resmî tatil günleri bu müddetin hesabında hariç bırakılmıştır.

Madde 31 — 1326 tarihli müsakkafat vergisi kanunile tahriri umumî nizamnamesine göre hususî tadilât taleplerinin senenin ilk altı ayı zarfında vuku bulması şartile takyidi vergi adaletine muvafık görülmediğinden bu taleplerin, senenin hangi ayında vuku bulursa bulsun kabulile bunlara müsteniden tadil edilecek iratların, talebin vuku bulduğu malî sene iptidasından itibaren muteber tutulması esası kabul olunmuştur. Bu takdirde malî seneye takaddüm eden son aylarda vaki olacak talepler üzerine iratların tahmin ve tesbiti muamelesinin hitam bulunmuş olması ihtimali de varit görüldüğünden bu gibi ahvalde verginin tahsili tehhür etmemek üzere tadilât talebinin vaki olduğu tarihi takip eden malî sene iptidasında tadilât muamelesi hitam bulunmuş ise yeni tadilâta göre fazlası iade olunmak üzere mevcut iratlar üzerinden verginin istifasına devam olunması tesbit edilmiş, maddeye buna müteallik kayıtlar ilâve edilmiştir.

Madde 32 — Projede yazılı komisyonların karar ittihaz edebilmesi için adetlerinin yarısından fazlasının huzuru ve kararların mevcudun ekseriyetile verilmesi esasları kabul edilmiştir.

Müntehap âzanın devamını temin edecek kayıt da maddeye ilâve olunmuştur.

Kezalik komisyonların müntahap âzasının intihabında tehhüre mahal kalmamak için intihap salâhiyetini haiz mercilerin, kendilerine tebliğ vukuu tarihinden itibaren 10 gün içinde intihabı yapmaları ve intihabın tehhüründen mesuliyetleri de maddeye dercedilmiştir.

Madde 33 — Tevdi edilen evrakı, tayin olunan müddetler zarfında tetkik ve intaç etmiyen komisyonun reis ve âzası hakkında ihmal ve terahi maddesinden kanunî takibat icrası münasip görülmüştür.

Madde 34 — Umumî tahrir sırasında her hangi bir sebep veya zühul neticesi olarak yazılmamış olan binaların mutasarrıfları tarafından muayyen bir müddet zarfında mal dairelerine ihbara mecbur tutulmaları ve mecburiyetin ceza ile teyidi muvafık görülmüştür.

Binaların mektumiyet zamanına ait vergilerinin defaten istifasında müşkülât bulunduğu nazarı

dikkate alınarak bu vergilerin üç senede ve esas vergiye ilâveten tahsili tensip ve maddeye ilâve olunmuştur.

Madde 35 — Projenin umumî tahririne ait hükümlerinin her tarafta defaten tatbiki mümkün olmayacağı tabiidir. Bu itibarla projede münderiç esaslar dairesinde yeni matrahlar tesbit edilinceye kadar 14 haziran 1326 tarihli kanun mucibince tesbit edilmiş olan ve vergiye matrah ittihaz edilmekte bulunan iratlar muteber addolunmak ve tamir ve idame masrafı olarak iratlardan % 17 tenziline dair olan hükmün bu irat üzerinden tatbiki zarurî bulunduğundan, bu maksadı temin edecek veçhile madde tertip edilmiştir.

Madde 36 — 1302 tarihli emlak vergisi nizamnamesi cari bulunan yerlerde proje dairesinde binaların tahriri icra ve ikmal edilinceye kadar mezkûr nizamname hükümlerinin devamı icap ettiğinden madde ana göre tesbit edilmiştir.

Madde 37 — Umumî tahririn bütçenin müsaadesine ve icabata göre icrasının Maliye Vekâletinin kararla olacağı ve kaza itibarıyla tatbik edileceği tesbit kılınmıştır.

Madde 38 — Mevcut hükümlerden projeye göre tadili icap edenler maddede tesbit olunmuştur.

Madde 39 — Projenin 37 inci maddesinin esbabı mucibesinde yazıldığı üzere kanunun umumî tahririne müteallik hükümlerinin tedricen tatbiki zarureti nazarı dikkate alınarak madde tesbit edilmiştir.

Madde 40 — Kanunun sureti tatbikının bir nizamname ile tayin ve izah edilmesi muvafık grülmüştür. Bu nizamnamenin tanziminde, müsakkafat vergisine ait bulunan tahriri umumî ve ana defteri nizamnamelerinin projeye muhalif olmıyan hututu esasıyesi mahfuz bulundurulacaktır.

Madde 41 — Muhtevi olduğu hükümlerin teallûku nazarı dikkate alınarak kanunun icrasına Dahiliye, Maliye ve İktisat Vekilleri memur edilmişlerdir.

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Karar No: 4

Esas No: 1/36

Maliye Encümeninin esbabı mucibe mazbatası

Binaların safi iratları üzerinden vergi alınması esasına istinat eden İcra Vekilleri Heyetinin 1 - II - 1931 tarihinde kabul ettiği ve Başvekâletin 6/363 numara ve 2 - II - 1931 tarihinde Büyük Meclise takdim ettiği kanun lâyihası; havale edildiği encümenimizde tetkik ve mütalea olundu.

Şimdiye kadar gayri safi irat üzerinden alınmakta olan bina vergilerinin safi irat üzerinden alınması esasına göre tanzim kılman lâyihasının hututu esasıyesi encümenimizce tasvip kılınmıştır. Filhakika boş kalmayı, itfa ve idame masraflarını nazarı itibare almıyan 326 tarihli müsakkafat kanunu ilmî ve zamanın prensip ve ihtiyaçlarına mutabık değildir.

Ancak encümenimiz lâyihada safi iradı bulmak için gayri safi irrattan tenzili icap eden miktar Hükümetin teklifinde yüzde on yedi olduğu halde yüzde üç ilâvesile yüzde yirmi olarak tesbit etmiştir.

Hükümet projesinde, ziraî müsakkafat için, şimdiye kadar mevcut olmıyan muafiyetler mevcuttur.

Ancak encümenimiz bu muaf kısımların köy meskenlerinin ekserisile olan iltisak ve iştirakini düşünerek bu kabîl müşterek meskenlerin dahi muafiyeti temin edilmiştir. Şehir ve kasabalarda zürra meskenlerindeki bu kabîl muaf kısımların nazarı itibare alınması kaydını da, mükellefler arasında tesisi zarurî olan müsavat ve adalet hissine iptina ettirilmiştir.

Kanun lâyihası: tahrir, tadil ve itiraz komisyonlarında mükelleflerin kâfi derecede temsil edilmeleri esasına riayet göstermiştir.

Yalnız bu esas üzerine teşkil kılınacak komisyonların, temsil kuvvetini zayıflatmıyarak tam bir şekilde içtimalarını temin edecek takyidat vazı encümenimizce faydalı görülmüş ve bunun için kanunda maddesinde görülecek bazı tadilât yapılmıştır. Mükelleflerin komisyonlarda bizzat olduğu gibi vekâleten de istima edilebilmelerinde fayda mülâhaza eden encümenimiz bunun için mükellef lehine en kolay ve salim yollar tayin etmiştir. Tadilât taleplerinde mahallî belediye veya köy heyetlerinin mükellefler için rehber ve nazım vazifesini görmesi ve bu taleplerin evvelâ halk teşekküllerinin tasvip ve muvafakatına arz edilmiş bulunması, alâkadar makamlarca daha sürat ve emniyetle karar ittihazını temin edecektir.

Encümenimiz bu maksatla kanun projesine bazı ilâveler yaptırmıştır.

Hulâsa ; samanlık, zahire ambarları ve ahırlarla müşterek köy evlerinin tamamen muafiyeti ile kasabalardaki zürra meskenlerinde bu esasa kısmen olsun riayet ; ziraatimizi, istihsal kudretimizi artıracak kuvvete bir yardımdır. Memleketin irfanına, umranına ve bazı ziraat aksamının ihya ve inkişafına büyük tesirleri olacak olan diğer muafiyetler ise, kanunda bütün şümulile derpiş edilmiştir.

Yeni kanun lâyihasında eski kanuna göre binalardan alınan vergilerde kâfi tenzilât yapılmıştır. Binaenaleyh kanun lâyihasının amelî ve tatbiki olması ve mükellefin tediye kabiliyetine uygun bulunması esas ; etraflıca tetkik ve temin olunmuştur.

Birinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

İkinci fıkranın baş tarafında tabii hatası olan (camiler) kelimesi (gemiler) olacaktır.

Üçüncü madde — Bu maddenin 1, 2, 3, 4, 5 ve altıncı fıkraları aynen kabul edilmiştir.

Hususî surette açılacak mektep binalarının teşviki sanayiden istifade eden fabrikalar gibi bina iradı vergisinden muaf tutulması faydalı görülmüştür. Esasen beşinci fıkra bundaki lüzumun Hükümetçe de nazarı itibare alındığını göstermektedir.

Binaenaleyh müteşebbisleri teşci için beşinci fıkranın nihayetine « Türk tebaası tarafından programları Hükümetçe musaddak olmak üzere köylerde ve nüfusu yüz binden aşağı olan şehir ve kasabalarda açılmış ve açılacak olan hususî mekteplerin sahip ve müstecir oldukları binalar » kaydı ilâve edilmiştir. Nüfus kaydındaki zarurete gelince : Yüz binden yukarı nüfuslu şehirlerde bu kabil mektepler için bina tedarik etmek talebebulmak kâfi kazanç temin etmek mümkün ve himayeden müstağni görülmüştür. Ufak şehirlerimizdeki bina tedariki müşkülâtı ile talebe miktarının azlığı bina iradı vergisinde bir muafiyete lüzum göstermiştir.

Yedinci fıkra : zürraın ambarları, samanlıkları, ahırları ve alât depoları, hakikaten himayeye mühtaç olan ziraatimizin devam ve inkişafı için altıncı fıkra ile irat vergisinden muaf tutulmuştur ve Hükümetin bu teklifi aynen kabul olunmuştur. Ancak köylerde mevcut meskenlerin hemen hepsi denecek derecede mühim bir ekseriyeti ; muafiyete tabi bu aksamın hepsi veya bir kaç ile mülâsık ve müşterek olarak bulunur. Bunlar için muafiyeti nazarı itibare alamıyarak hepsini mesken addi kanunun ruhile taaruz teşkil edecek ve zürraı muhtaç olduğu himayeden mahrum bırakacaktır.

Şu halde diğerleriyle aynı çatı altında ve müşterek mülâsık bir halde bulunan mesken kısmının iradını tayin etmek ve binanın umumuna tahrir edilen irattan muaf kısımlar iradını ayırmak lâzım gelecektir. Bu ise daha müşkül ve daha külfetli ve adeta umumî bir tahrir lüzumunu icap ettirecek derecede ağır ve masraflı bir iştir.

Esasen köy evlerinin memleketimizdeki inşa tarzına bakılırsa görülecektir ki evin en fazla kısmı muafiyete tabi maksatlara hasredilmiş ve mesken olarak zürraa ufak bir oda veya kiler kalmıştır. Bu kalan cüzî kısmın iradını tayin etmek icap etse dahi ekserisi, müteakip fıkroda Hükümetçe teklif ve encümenince kabul edilen yirmi liraya kadar olan iratların muafiyeti fıkrasına gireceğinden bir faide hasıl olmayacaktır. Bütün bu müşkülâtı ve esasen aranılan iradın azlığını düşünen encümenimiz, muaf kısımlarla müşterek köy meskenlerini vergiden muaf tutmaktan başka bir çarei hal bulamamıştır.

Kasabalarla şehirlerde esasen mahdud olan zürra meskenleri iradının muaf kısımlar iradından tefriki mümkün ve daha az külfetli görülmektedir. Binaenaleyh şehirlerdeki bu kabil müşterek bina-

ların matrah ittilahzında muaf kısımlarının nazarı itibara alınması lüzumu da adaletin icabı olarak ayrıca bir fıkra olarak ilâve edilmiştir. Köylerde ki müstakil meskenlerin vergiye tabiiyeti ise gayet tabii bulunmaktadır.

Sekizinci fıkrada yirmi liradan aşağı olanlar tabirindeki müphemiyeti izale için (yirmi lira dahil) ibaresi ilâve edilmiştir.

Dokuzuncu fıkra aynen kabul edilmiştir.

Aneak eşhasın kendi arazilerinde yapacakları her nevi kurutma ve sulama ve sair tesisatın vergiye tabi olmaması kanunun ruhu ve altıncı fıkranın da sarahati icabı ise de her hangi bir iltibasa mahal kalmamak üzere ikinci bir fıkra ilâve edilmiştir.

(Zürram kendi arazisi için müştereken ve münferiden yapacakları her nevi su bentleri, sulama ve kurutma tesisatı ticaret kasdı olmamak şartile vergiden muaftır) kaydı konulmuştur.

Onuncu fıkradaki ikinci fıkraya ilâve edilen iki kaydı ihtirazî encümenimizce şu şekilde tanzim edilmiştir. (İhtiyaacın devamı müddeti; Maliye ve diğer alâkadar vekâletlerce müştereken tayin olunur).

Dördüncü madde — Kabul edilmiş olup birinci fıkranın nihayetindeki (müstesna tutulacaktır) tabiri ihtisaren « müstesnadır » yapılmıştır. Aneak Maliye Vekâletince yedinci maddenin birinci fıkrası nihayetine konulmuş olan mevcut binalara vuku bulacak ilâveler inşaat hükmündedir) tabirinin bu maddeye taallük ve münasebeti daha ziyade olduğundan buraya ilâve edilmiştir.

Beşinci madde — Aynen kabul edilmiştir.

Altıncı madde — Aynen kabul edilmiştir.

Yedinci madde — Aynen kabul edilmiştir. Aneak birinci fıkra nihayetindeki son fıkra dördüncü madde nihayetine nakil ve ilâve edilmiştir.

Matbu nüshalarda tabir noksanı olan (tarihinden itibaren iki ay zarfında beyannamce verildiği takdirde vergi sukutun tesadüf ettiği) tabiri ilâve edilmiştir.

Sekizinci madde — (Bina yıkılır yanar) tabirinden sonra (veya) edatı konularak (ikamet) kelimesinden sonraki (veya) (ve) ile değiştirilmiştir.

(ve bir de resmî bir makam tarafından) ibaresi müphem olduğundan tayyedilerek yerine hususî kanun ve nizamlarına tevfikân kaydı ilâve edilmiştir.

Son cümledeki vergi kelimesinin önüne (bu) edatı ilâve edilmiştir.

İkinci fıkradaki (tamir ve idame) tabiri (itfa ve idame) olarak tashih edilmiştir. Tamir esasen idamenin manasında mündemiğdir.

Aneak beynelmilel vergi usullerinde alelümum irat ve kazanç getiren menkul ve gayri menkullerin itfa bedelleri kabul edilmiştir. Kazanç vergisi kanununda da bu cihet aynen kabul edildiğinden binalar için de gayet tabii görülmüştür.

Hükümet esbabı mucibesinde boş kalma müddetini de nazarı itibare aldığı tasrih etmiş ve encümenimizce itfa, idame ve boş kalma için tayin edilen nisbetin yüzde on yedi olması biraz noksan görülerek yüzde yirmiye iblâğ edilmiştir.

Onuncu madde — Verginin safi iradın yüzde on ikisi olması encümenimizce kabul edilmiştir. Filhakika şeraiti hayatiyesi memleketimize pek yakın olan (Yoğuslavya) Hükümeti de safi iradın yüzde on ikisini almaktadır. Gerçi Fransa ve Yunanistan bu nisbeti yüzde on addetmişler isede itfa ve tamir nisbeti bizden daha aşağı olduğundan veya hiç nazarı itibare alınmadığından yine yüzde on iki nisbetini bulacağı hesap edilmiştir.

On birinci madde — Bu maddenin birinci fıkrasındaki (hüsnü muhafaza noktai nazarımdan hali hazırma) tabiri encümenimizce zait görülerek tayyedilmiştir.

On ikinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

On üçüncü madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

On dördüncü madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

On beşinci madde — Birinci fıkrası Hükümetin teklifi veçhile kabul edilmiştir.

İkinci fıkradaki (iki âzasından) tabiri yerine (bir reis ve bir âza) tabiri konulmuştur.

On altıncı madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

On yedinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiş olup mükellefin itiraz hakkını istimal edebilmesi için Hükümetçe ihbarlarda salim bir usul ittihazı encümenimizce düşünüldüğünden son fıkraya (usulüne tevfikân) tabiri ilâve edilmiştir.

On sekizinci madde — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

On dokuzuncu madde — Birinci fıkrada vuzuh temini için (itiraznameleri) kelimesi yerine (gerek kendilerinin ve gerek mükelleflerin itiraznamelerini) tabiri konulmuştur.

İtiraz komisyonları nezdinde mükelleflerin vekâlet suretile de haklarını müdafaa etmeleri encümenimizce düşünülmüş tevkil için de mükellefe gayet amelî ve tatbikî kolaylıklar göstrelmek istenilmiştir. Bu maksatla (bizzat) kelimesinden sonra (yahut itiraz heyetleri mazbatalarile veya komisyon huzurunda şifahen tevkil edecekleri kimseleri) tabiri ilâve edilmiştir.

Yirminci madde — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir. Ancak itiraz müddetinin hitâmında kararın katiyet kesbedeceği tabii ise de bunun kanunda zikredilmesi daha faydalı görüldüğünden bu maddenin nihayetine mühleti zarfında itiraz vuku bulmadığı takdirde kararların katiyet kesbettiği ilâve edilmiştir.

Yirmi birinci madde — Hükümetin teklifi esas itibarile kabul edilmiş ise de itiraz komisyonlarına belediyeden iki âza yerine ticarî ve iktisadî muamelâta vukuflarından istifade edilmek üzere birisinin ticaret odası âzasından ve diğerinin de belediye âzasından olması tensip edilmiş ve madde ona göre tadil edilmiştir.

Yirmi ikinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiş ise de muterizlerin komisyonda bizzat veya vekâletin istinamı mümkün kılmak faydalı görülmüş ve bu yüzden komisyonun mesaisini geciktirmeyecek şekilde tanzim edilen bir fıkra maddeye ilâve edilmiştir.

Yirmi üçüncü madde — Bu madde esas itibarile kabul edilmiş olup iratların tahmin muamelâtında itiraz safahatı da dahil olduğundan maddeye bu kelime de ilâve edilmiştir.

Yirmi dördüncü madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi beşinci madde — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi altıncı madde — Hususî yapılmak için bina iratlarından vuku bulacak her hangi bir tebeddülün üç sene devam edeceği tahmin edilmek lâzım gelmektedir. İktisadî vaziyetteki istikrarlıklar hasebile encümenimizce bu müddet fazla görülerek iki seneye tenzil edilmiştir.

Hususî tadilât taleplerinin belediye veya köy heyeti mazbatalarına raptedilmek suretile salâhiyet-tar makamlara tevdi muamelede daha ziyade emniyet bahş olduğundan encümenimizce ikinci fıkra bu esasa göre tadil edilmiştir.

Sokak veya meydan denilen yerde bina bir tek de olsa tadil talebinin nazarı dikkate alınacağı tabii görülmüştür ve bu eihet bir fıkra olarak maddeye ilâve edilmiştir.

Yirmi yedinci madde — Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Yirmi sekizinci madde — Hükümetin teklifi esas itibarile kabul edilmiş olup on yedinci maddenin esbabı mucibesinde zikredildiği veçhile ihbarnamenin alâkadarlara tebliğinin usulü dairesinde yapılacağı tasrih edilmiştir.

Yirmi dokuzuncu madde — İtiraz müddeti umumî tahrirde otuz gün olduğuna göre hususî tadilâtta dahi aynı esas muhafaza etmek üzere yalnız müddet değiştirilerek madde Hükümetin teklifi veçhile kabul edilmiştir.

Otuzuncu madde — Maddenin ilk fıkrası manayı tavzih için şu şekilde yazılmıştır:

(Tadilât komisyonları kararlarına vaki itirazlar yirmi birinci maddede yazılı itiraz komisyonları tarafından yirmi ikinci madde dahilinde tetkik edilerek karar altına alınır.)

İkinci fıkra aynen kabul edilmiştir.

Otuz birinci madde — Tadilen tesbit olunan iratların ne zamandan itibaren matrah olacağını izah eden bu maddede senesi zarfında neticelendirilmeyen tadil muamelelerine ait kısım daha ziyade tavzih edilmek suretile madde tadil edilmiştir.

Otuz ikinci madde — Komisyon âzasından birisinin iki müteakip içtimada ve bilâmazet bulunmamasından naşi müstafi addedilmesi veya hastalık ve saire sebeble beş on gün mezun bulunması hasebile onların yerini doldurmak için yedek âza bulundurulması hem komisyonun tam âza ile

içtimarı ve hem de halkın işinin daha süratle intaamı temin edeceğinden hini intihapta müntehap âza adedince yedek âza intihap olunması münasip görülerek madde olveçhile tadilen tanzim edilmiştir.

Müntahap âzanın alâkadar daire ve meclislercesüratle intihabını temin eden fıkra ise aynen kabul olunmuştur.

Otuz üçüncü madde — Komisyonlar reis ve âzalarının sureti tecziyelerine ait ahkâmın ceza kanununda mevcut bulunmasına binaen hükûmetin teklifine (ceza kanununun mahsus maddelerine tevfi-kan) takibat yapılacağı ilâve olunmuştur.

Otuz dördüncü madde — Hükûmetin teklifi esas olarak kabul edilmiş olup mektum vergilerin zararile üç senede tahsili ekser ahvalde mükellef için müşkül olacağından son fıkradaki üç sene müddet beşe iblâğ edilmiştir.

Otuz beşinci madde — Bu madde mucibince 14 haziran 1326 tarihli kanunla tayin kılınmış gayri safi iratlar yeniden tahmin yapılmaıya kadar hükümünü muhafaza edecek ve bu iratlardan yüzde yirmi itfa ve idame masrafı tenzil edildikten sonra bakiyesi iradı safi olarak, vergiye matrah ittihaz edilecektir.

Hükûmetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Otuz altıncı madde — Bu maddeye göre 1302 tarihli emlak nizamnamesile müteferri hükümlerinin cari olduğu yerlerde tahrir yapılmaıya kadar tevhibi küsurat kanunundaki ahkâmın cari olacağı anlaşılmaktadır.

Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Otuz yedinci madde — Hükûmetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Otuz sekizinci madde — Hükûmetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Otuz dokuzuncu madde — Hükûmetin teklifi veçhile aynen.

Kırkıncı madde — Hükûmetin teklifi veçhile aynen.

Kırk birinci madde — Hükûmetin teklifi veçhile aynen.

Muvakkat madde — 14 haziran 1326 tarihli müsakafat vergisi kanununun dördüncü maddesinin sekizinci fıkrasile vergiden muaf tutulan zürrabinalarının muafiyeti 7 şubat 1927 tarihinde neşrolunan 973 numaralı bir kanun maddesile ilga edilmişti. Tahrir yapılan mahallerde evvelece vergiden muaf olan zürra binaları yazılırken vergileri ilga kanununun neşri ile tarihine irca olunmak suretile tahakkuk ettirilmiştir. Kanunun neşri tatbiki arasında geçen senelere ait olarak tahakkuk ettirilmiş vergilerden ve verilmeyecek derecede terakümünden şikâyetler vaki olduğu gibi bakayasını içinde takibatın devam etmekte bulunduğu vaki tetkiklerden anlaşılmiştir. Yeni bina iradı kanunile tekrar muafiyetleri iade olunan zürra binalarının iki muafiyet arasında yanlış veya doğru mütehakkik vergi bakayasının tasfiyesi zarurî görülmüş olduğundan bu kanun mucibince tamamı muaf tutulan binaları vergilerinin 1929 malî senesi nihayetine kadar bakayasının terkinini kaydı için muvakkat bir maddenin ilâvesi tensip olunmuştur.

Havale mucibince Bütçe Encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Reis	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza
<i>Ismet</i>	<i>Ihsan</i>	<i>Kemal</i>	Konya <i>Refik</i>	<i>Kâmil</i>	<i>Adnan</i>	<i>Zülfü</i>
	Âza <i>Mahmut Nedim</i>	Âza <i>Refik</i>	Âza <i>Emin</i>			

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

M. No: 37

Esas No: 1/36

14 - VI - 1931

Yüksek Reisliğe

Mevcut müsakkafat vergisi kanunu yerine kaim olmak üzere bina iratları vergisi kanunu lâyihası namı altında Hükûmetçe hazırlanıp Maliye Encümeni tarafından tetkik ve tadilen kabul olunan kanun lâyihası Maliye Vekili Abdülhalik Beyefendi hazır bulunduğu halde encümenimizce de tetkik ve müzakere olundu.

Teklif olunan kanun lâyihasının, mevcut mevzuata nazaran bariz farkları şunlardır:

Vergiye tabiiyet noktasından arazi ile binanın vazih surette tefrik edilmesi; istihsalâtımıza yardım maksadile ziraî binalar hakkındaki muafiyetlerin genişletilmesi ve iradı az olan meskenlere bahşedilmiş olan muafiyet haddinin yükseltilmesi; yeni inşaatı teşvik için muafiyet senelerinin ikiden üçe çıkarılmış olması; verginin safi irat üzerinden alınması; vergi nisbetinin indirilmiş olması ahşap ve kârgir binaların vergi nisbeti noktai nazarından bir tutulması; tahmin, tadil ve istinaf komisyonlarının intihap ve teşekkül tarzlarının islâhı.

Bu farklar Hükûmetin ve Maliye Encümenininin esbabı mucibelerinde kâfi derecede teşrih edilmiş olduğundan bunlardan yalnız bir kaç üzerinde tavakkuf edeceğiz.

Verginin safi irat üzerinden alınması. - Arazi hakkında olduğu gibi kıymet üzerinden alınan müsakkafat vergisi 26 haziran 1326 tarihli müsakkafat vergisi kanunu meriyete girdikten sonra gayri safi irat üzerinden almaya başlamıştır. Bu kanun verginin tarhi tarzı itibarile bir tekâmül merhalesi teşkil etmekle beraber binanın boşaldığı zamanları, inşaatın itfa payını ve binanın bakım masraflarını nazara almak gibi bir nakisa arzetymekte idi. Teklif olunan kanun lâyihasile ikinci bir merhale daha katedilmiş ve arzedilen âmiller nazara alınarak gayri safi irattan % 20 si boş kalma zamanları ile inşaatın itfa payı ve bakım masrafları olarak ayrılarak kalan % 80 ni safi irat telâkki edilmiş ve bu irat vergiye matrah ittihaz olunmuştur. Bunun, vergide bir tekâmül teşkil eylediği muhakkak olmakla beraber verginin en adilâne matrahı olan hakikî iradın matrah olarak alınması katedilecek üçüncü bir merhale olarak kalmıştır.

Hakikî iradın vergiye matrah ittihazı bu gün hemen tatbik sahasına konabilmesi müşkül olan bir tekâmüldür. Filhakika bu vadide ne hazırlık ve ne de tecrübe yapılmış bulunmamak itibarile ancak varidat itibarile genişlik senelerinde teşebbüsü mevzubahs olacak bu nevi büyük islâhata girişebilmek zamanı gelmemiştir. Bununla beraber önümüzdeki senelerde Maliye Vekâletinin bir kaç merkezde bu sahada tecrübelerle girişmek üzere Yüksek Meelisten mezuniyet istemesi dahi Encümenimizce temenniye şayan görülmüştür.

Tahmin, tadil ve istinaf komisyonlarında halk mümessillerine fazlaca yer verilmiş ve bu komisyonların intihap, merci ve tarzlarının değiştirilmiş olması dolayisile tahmin ve tadil muamelelerinde komisyonların varacakları neticelerin ve bunlara itiraz edildiği takdirde istinaf komisyonlarının varacakları kararların fazla itiraza maruz kalmıyacağı mülâhazasile ve esasen mahfuz bulunan Şurayı Devlete müracaat hakkı dahi nazara alınarak teklif olunan lâyihada merkezdeki temyiz komisyonu faaliyetinin devamına lüzum görülmemiştir. Encümenimiz ancak bu mülâhaza filiyatta tahakkuk ettikten sonra lâğvedilmek üzere şimdilik bu komisyonun devamı faaliyetine lüzum görmüş ve lâyihaya buna dair bir madde ithaline karar verilmiştir.

Encümenimiz Hükûmetin Maliye Encümeni tarafından tadil edilmiş bulunan teklifinde esasa taallûk eden diğer cihetlerde şayanı mülâhaza bir cihet görmiyerek maddelerin müzakeresine geçmiştir.

Az çok tadiline lüzum görülen maddeleri tadilin esbabı mucibesile beraber aşağıda arzedyoruz

Üçüncü maddenin beşinci fıkrasında Maliye Encümeni, programları Hükûmetçe musaddak olmak üzere köylerde ve nüfusu yüz binden aşağı şehir ve kasabalarda açılmış ve açılacak olan hususî

mekteplerin sahip ve müstecir buldukları binaların vergiden müstesna olmasını teklif etmektedir. Encümenimiz hususî mekteplerin kazanç maksadile açılmış müesseseler bulduklarını ve hastane gibi sair hayırlı müesseselerin istisna edilmemiş olduklarını nazara alarak bunların istisnasını muvafık görmiyerek Hükümetin teklifini aynen kabul etmiştir. Keza Maliye Encümeni tarafından teklif edilen yedinci fıkrayı ahr ve samanlıklarla mülâsık binaların inşasını köy kanununa muhalif olarak terviç eder mahiyette gördüğü için encümenimiz yalnız zürraa ait binalarda mesken kısmı muaf olmamak üzere kısmî bir muafiyet kabul etmiş ve bu maksatla sekizinci fıkrayı teklif etmiştir. Yedinci fıkrada binalar hakkında muafiyetten müstefit olmanın âzamî haddini teşkil eden yirmi lirayı yirmi beş liraya iblâğ ederek ekseriyetle müstahsillere ait olan bu nevi binalarda daha müsaadekâr davranmağı muvafık telakki etmiştir.

Altıncı maddede muafiyetten istifade etmek için mükelleflerin mensup oldukları varidat dairesine bir beyanname verineleri lüzumu kaydı her nevi ihtilâfları her taraf etmek üzere inşaatın hitamını müteakip iki ay müddetle takyit ve tasrih edilmiştir. Bu maddeye tatbikat müşkülâtını nazara alarak köylerdeki inşaatın beyannameye tabi bulunmayacakları kaydı da ilâve edilmiştir.

Yedinci maddede inşaatın hitamından evvel kısmen istimal olunan binaların tabi olacakları ahkâmın tasrihine lüzum görülmüş ve beyanname verilmediği takdirde haber verilen senelere ait verginin yüzde elli fazlasile tahsiline dair olan cezaî hüküm haddi zatinde ağır olan bu vergide yüzde elli istiksar edilerek yüzde yirmiyeye indirilmiştir.

On birinci maddede bina iratlarının tayini için esas ittihaz edilecek şerait ve hususiyetler tadil edilmiştir. Buradan mevadî inşaiye kaydı tayyedilmiştir. Fihakika bir binanın mevadî inşaiyesi hakkında sarîh bir kanaat edinmek haylı müşkül ve ihtilâflara badî olacak mahiyettedir. Bu maddeye tahmine yaramakla beraber münazaalî neticelere dahi götürmeyecek bazı avamil ilâve edilmesi daha muvafık addolunmuştur. Yine bu maddede değirmenlerden ve fabrikalardan bahsolunurken senenin yalnız muayyen zamanlarında işliyebilen değirmenler iradının tabi olacağı kuyudu tasrih etmeğı dahi lüzumlu addettik.

On ikinci maddeye bir çatı altında bulunupta istimal tarzı ve kapıları ayrı olan bina kısımlarına ne suretle irat tahmin edileceğini tasrih eden bir fıkra ilâve edilmiştir.

On dördüncü maddede iradî malûm olmıyan ve iradının takdiri için kâfi karineler bulunamıyan binaların kıymetinin takdir edilip bunun yüzde onunun safi irat addedileceğı tasrih edildiği halde binanın pek tabii olan makus hükmü dercolunmamıştır. Halen bir çok şikâyetleri davet etmekte bulunan kıymet takdiri gibi bir çok muamelât dolayisile mevzubahs olan bir esasî ihmal etmiş bulunmamak için maddeye bilmukabele kıymetin bilinmesi matlup olan hususatta iradî safinin on mislinin kıymet addolunması için bir fıkra ilâve edilmiştir.

On beşinci maddede iratları tahmin edecek olan komisyonların teşekkül tarzı kanunun en esaslı mevzuatından biri telâkki edilerek Maliye Encümeninin bu husustaki teklifi biraz tadil edilmiştir. Komisyonunda ticaret odasından bir âza bulunması, odanın bu işlerle alâkasının azlığı dolayisile lüzumlu görülmemiş ve iki âzalık doğrudan doğruya ihtiyar heyetlerinin içtimar ile müştereken seçecekleri zevata verilmiştir. Bu suretle komisyonunda vergi alanla vergi verenin ikişer mümessili bulunmaktadır. Belediye meclisince intihap olunacak zatın hem vergide hissesi olan belediye-yi ve hem de halkı temsil eylediğı nazara alınarak komisyonunda bir nevi nazım vazifesini göreceğı mülâhaza edilmiştir.

Köylerde faaliyette bulunacak komisyonların köy halkından olan iki âzasının intihabı hakkı ihtiyar heyetine değıl doğrudan doğruya köy halkına verilmiştir.

Yirminci maddede itiraz komisyonu adını taşıyan komisyonlar itirazları istinafen rüyet edecekleri ve encümenimizce temyiz komisyonunun dahi tatbikatın vereceğı netayice talikan merkezde müteşekkil kalması lüzumu kabul olunduğı için bu itiraz komisyonu tabiri yerine istinaf komisyonu tabirinin ikamesi hem vuzuh ve hem de itiraz dereceleri noktai nazarından daha münasip görülmüş ve diğerk maddeler de dahi bu tabirler aynı veçhile tebdil edilmiştir.

Yirmi birinci maddede istinaf komisyonlarının ticaret odası tarafından intihap olunan iki âzası yerine mahallin sulh hâkimi tarafından intihap olunan iki zatin ikamesi müreccah görülmüştür.

Yukarıda arzedildiği veçhile ticaret odaları bina iratları işlerle kâfi derecede alâkadar görülmemiş ve hâkimin azamî bitarafılığı nazara almarak âzanın evsafı hakkında aşağıda otuzuncu madde olarak derceylediğimiz evsaf ve kuyut dahilindeki âzanın en iyi şekilde sulh hâkimi tarafından intihap olunabileceği mülâhaza edilmiştir.

Bundan başka intihaplarla alâkadar maddelere müntahap âzanın tahlif edilmesi kaydı dahi ilâve edilmiştir.

Yukarda kanun lâyihası hakkındaki umumî mülâhazatımız arasında merkezdeki temyiz komisyonunun tatbikatın vereceği netayicin icapları teayyün edineye kadar ipkası lüzumunu derpiş eylediğimizi arzetmiştik.

Yirmi üçüncü madde bu maksada göre tedvin edilmiştir. Komisyonun yüksek otoritesini ifade etmek üzere komisyon reisinin temyiz mahkemesi âzası evsaf ve derecesini haiz bir zate verilmesi ve buna biri Maliye ve diğeri İktisat Vekâletleri tarafından malî kanunlara vukuf sahibi zevat arasından seçilecek iki âzanın ilhaki münasip görülmüştür.

Yirmi dördüncü maddede tekâlif cetvellerine ithal edilmiş olan vergi miktarları hakkında vuku bulacak itirazlar verginin tahsilini tehir edemez. Ancak itirazın muhik olduğuna karar verilirse fazla alınmış olan vergi mükellefe iade olunur, denmektedir. Bu madde tahakkuk memurlarının her nevi hatalarının bazı kerre çok ağır olan neticelerini mükellefe yüklemektedir. Tahakkuk memurunun hatası yüzünden mükellefin izrar edilmesi mevzubahs olamaz. Bu sebepten madde teklifimizde görüleceği gibi gerek esas ve gerek miktar üzerinde yapılan hatalar tahakkuklara istinaden vergi tahsil olunamaz gibi kat'î bir hüküm ilâve edilmek suretile tadil edilmiştir.

Yirmi altıncı maddeye her on senede bir umumî tahririn yapılmasına mecburiyet kaydı ilâve olunmuştur. İktisadî tahavvüllerin çok sık ve kısa zaman faslları ile içinde tehaddüs eylediği bir zamanda on senelik bir müddet istikrar bile edilebilir. Ancak ilk bir mecburî devre olmak üzere şimdilik bu on senenin kabulünde zaruret görülmüştür.

Yirmi yedinci maddede tadil talebinde bulunabilmek için iratlarda en az iki sene devm edecek beşte bir derecesinde bir tahavvülün vukuu şart olarak kabul olunmuştur. Beşte bir istiksar edilmiştir. Verginin az çok yüksekliğini muhafaza edecek olan nisbetini nazara alarak bu tahavvül miktarını % 15 olarak tesbit etmek muvafık görülmüştür.

Bu maddeye arazi vergisi kanunile mütenazır olmak üzere ferdî tadil talepleri hakkında dahi ahkâm konulmuştur. Ferdî tadil taleplerinin nazarı itibare alınması diğeri taleplerde derpiş edilen makamın tasdikı ile takyit edilmediği için bu cihet yirmi sekizinci maddede tasrih edilmiştir. Hususî tadilât taleplerinden mütevellit muameleler umumî tahrir muamelelerine nazaran daha ziyade nezaket arzetmek itibarile tadilât komisyonlarından şehirlerde çalışacak olanlara halk tarafından müntahap bir âzanın daha ilâvesi münasip görülmüştür.

Binaların istimal tarzları kısmen değiştiği (kalp ve ifrağ) takdirde cari olacak ahkâma dair kanun lâyihasında sarîh bir kayda tesadüf edilmediğinden bunun ayrı bir madde halinde kanuna ilâvesi münasip görülmüş ve yirmi dokuzuncu madde bu maksatla tedvin edilmiştir.

Umumiyetle tahrir ve tadil komisyonlarına intihap edilecek âzada aranılması lâzım gelen evsafın, hututu umumiyesi itibarile kânunda musarrah bulunması lüzumlu görülmüş ve lâyihaya bu umumî vasıfları ihtiva eden bir madde ilâve edilmiştir. (30) uncu madde.

Otuz birinci madde (Maliye Encümeninin yirmi sekizinci maddesi) usulü dairesinde ihbarname ile tebliğ olunur ifadesinde (usulü dairesinde) kaydına lüzum görülmemiştir.

Otuz dördüncü madde (Maliye Encümeninin 31 inci maddesi) tadilât taleplerinin ehemmiyetle telâkki edilerek sürüncemede kalmamasını temin etmek üzere bu maddeye ferdî tadil taleplerinin intacı için azamî üç ve semt tadil taleplerinin intacı için de azamî altı ay müddet verilmesi suretile zamanın takyit edilmesi münasip görülmüştür. Ancak şehirlerin umumuna şamil olan tadilâtın intacı zaman kaydine tabi tutulmamıştır. Bu maddeye tadilât talepleri bu müddetlere nazaran malî sene içinde neticelendirilmemiş ise cari olacak ahkâmı gösteren bir fıkra dahi ilâve edilmiştir.

Komisyonların teşekkül tarzı temsilde tevazün esasına istinat ettiği için bunların mürettep adedinin tamamı ile içtimalarını temin maksadile otuz beşinci madde her hangi bir sebeple bulunamıyan âzanın yerine yedek âza davet edilir suretinde tadil edilmiş ve tadilât işlerinin hiç bir suretle teahhüre uğramaması için de tadilât komisyonlarına intihap olunacak âza yedekleri adedinin mün-tahap âzanın iki misli olması kabul olunmuştur.

Otuz dokuzuncu maddede gayri safi irattan geçmenin bu kanun dairesinde yapılacağı tasrih edilmiştir.

Kırk birinci madde (Maliye Encümeninin 37 inci maddesi) de tahririn kaza itibarile değil de şehir, kasaba ve köy cüzütalarına göre meriyete konulması muvafık görülerek madde o suretle tadil edilmiştir. Bu madde umumî tahrire müteallik hükümlerin kararın mahallinde ilânından itibaren tatbik edileceği tasrih edilmiştir. Muvakkat birinci maddeye bu müddete ait yeniden ta-hakkuk muamelesi yapılamaz kaydinin ilâvesine lüzum görülmüştür.

Kanun lâyihasına halen muamelede bulunan müracaatların bu kanun hükümlerine göre intaç edileceğine dair muvakkat bir madde daha ilâve edilmiştir.

Halen muamelede bulunan evrakın hangi ahkâma nazaran intaç edileceği hakkında hasıl olacak tereddütleri bertaraf etmek üzere böyle bir maddenin ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Kanun lâyihasında yapıldığını arzylediğimiz tadilât ile lâyihaya ilâve eylediğimiz yeni hükümlerin müzakerelerde hazır bulunnan Maliye Vekili Beyefendi tarafından dahi muvafık görülerek kabul edilmiş olduğunu ilâve ederek lâyihayı bu şeklile Heyeti Umumiyenin tasvibine arzederiz.

Reis	Reis Vekili	M. M.	kâtip	Âza	Âza
Gümüşane	İstanbul	Konya	Tokat	Aksaray	Bursa
Hasan Fehmi	Ali Rana	K. Zaim	Süreyya	A. Süreyya	Dr. Galip
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Çorum	Isparta	Elâziz	Erzurum	Kayseri	Niğde
Mustafa	Mükerrerem		Aziz	A. Hilmi	
Âza	Âza	Âza	Âza		
Kırklareli	Konya	Sivas	Sivas		
M. Nahit	K. Hüsnü	Rasim	M. Remzi		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bina iratları vergisi projesi

Birinci madde — Türkiye hududu dahilinde bulunan her nevi binalar, ister ikamete ister her hangi bir surette istimale tahsis edilmiş olsun, bu kanun ahkâmı dairesinde bina vergisine tabidir.

İkinci madde — Bu kanundaki bina tabiri, inşa edildiği madde ne olursa olsun, gerek karada gerek su üzerindeki sabit inşaatın umumuna şamilidir. Karada nakli kabil binalar da sabit inşaat hükmündedir.

(Gemiler, sabih havuzlar ve sair sabih binalar, bilûmum arabalar ve çadırlar bina addedilmez.

Üçüncü madde — Aşağıda yazılı binalar, icar ve isticar edilmemek şartile bina vergisinden müstesnadır :

1) Devlete, mülhak ve hususî bütçelerle idare edilen teşekküllere ait olup irat getirmeyecek bir cihete tahsis edilen binalar,

2) Ecebi devletlere ait olup sefarethane ve konsoloshane ittihaz edilen binalar ve müştetilâtı (mütekabiliyet şartile).

3) Münhasıran dinî hizmetlerin ifasına muhasas ve umuma açık bulunan ibadethaneler ve bunların müştetilâtı,

4) Meccanî olmak şartile hastane, sanatoryom ve hamamlar ile alelittak eytamhane ve darülâce-zeler,

5) Umumî maarife ve menafii umumiyeye hâdim cemiyetlere ait binalar (kazanç temini gayesi bulunmamak şartile),

6) Zürram ziraî istihsalâtta kullandığı alât ve edevat depoları, zahire ambarları, samanlıklar, arabalıklar, ağıllar, ahırlar, kümesler, kurutma mahalleri, fırınlar, işçi ve bekçi bina, kulübe ve barakaları, köy misafir odaları,

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Aynen kabul

MADDE 2 — Aynen kabul

Fıkra 1 - Aynen kabul

Fıkra 2 - Aynen kabul

Fıkra 3 - Aynen kabul

Fıkra 4 - Aynen kabul

Fıkra 5 - Umumî maarife ve menafii umumiyeye hâdim cemiyetlere ait binalar (kazanç temini gayesi bulunmamak şartile) programları Hükümetçe musaddak olmak üzere köylerde ve nüfusu yüz binden aşağı olan şehir ve kasabalarda açılmış ve açılacak olan hususî mekteplerin sahip ve müstecir oldukları binalar.)

Fıkra 6 - Aynen kabul

Fıkra 7 - Köylerde ve çiftliklerde altıncı fıkrada yazılı muaf bina kısımlarile bir çatı altında altı üstlü veya yan yana bitişik bir halde bulunan zürram ikamet ettikleri haneler (Şehir ve kasabalardaki zürram meskenlerine mülasik muaf kısımların iratları binanın umum iradından tenzil olunur).

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Bina iratları vergisi kanunu

MADDE 1 — Aynen kabul

MADDE 2 — Aynen kabul

MADDE 3 — Aşağıda yazılı binalar, icar ve isticar edilmemek şartile bina vergisinden müstesnadır:

1) Devlete, mülhak ve hususî bütçelerle idare edilen teşekküllere ait olup irat getirmiyecek bir cihete tahsis edilen binalar,

2) Ecnebi devletlere ait olup sefarethane ve konsoloshane ittihaz edilen binalar ve müştemilâtı (mütekabiliyet şartile),

3) Münhasıran dinî hizmetlerin ifasına muhasas ve umuma açık bulunan ibadethaneler ve bunların müştemilâtı,

4) Meccanî olmak şartile hastane, sanatoryom ve hamamlar ile alelittak eytamhane ve darülâcezeler,

5) Umumî maarife ve menafii umumiyeye hadim cemiyetlere ait binalar (kazanç temini gayesi bulunmamak şartile),

6) Zürram ziraî istihsalâtta kullandığı alât ve edevat depoları, zahire ambarları, samanlıklar, arabalıklar, ağıllar, ahırlar, kümesler, kurutma mahalleri, fırınlar, işçi ve bekçi bina, kulübe ve barakaları, köy misafir odaları,

7) Sahiplerinin ikametine mahsus olup senelik iradı yirmi beş liradan (yirmi beş lira dahil) aşağı olanlar (iradı altmış liraya kadar olan bu kabül binaların iratlarının yirmi beş lirası vergiden muaf tutulacağı gibi binaların teaddüdü halinde muafiyetten yalnız biri müstefit olur.

Zürraa ait binaların bir kısmı ikamete ve bir kısmı da 6 mer fıkrada muafiyetleri muharrer maksatlara tahsis edilmiş bulunduğu takdirde vergi yalnız ikamete muhtas olan kısım üzerinden alınır,

7) Sahiplerinin ikametine mahsus olup senelik iradı yirmi liradan aşağı olanlar, (iradı altmış liraya kadar olan bu kabîl binaların iratlarının yirmi lirası vergiden muaf tutulacağı gibi binaların taaddüdü halinde muafiyetten yalnız biri müstefit olacaktır).

8) Devlet veya mahallî idareler, veya menafii umumiyeye hadim veya hükümetçe musaddak cemiyetler tarafından menafii umumiye için vücade getirilen bilûmum su bentleri, su setleri, suların yükselmesine karşı manialar, kanallar, hendekler, cetveller, bataklıkları kurutma veya kurak yerleri sulama tesisatı,

9) Yangın, feyezan, zelzele, hastalıklar, içtimalar, umumî sergiler ve saire gibi ihtiyaçlar dolayısıyla inşa edilen muvakkat mahiyetteki binalar, (fevkalâde ihtiyacın devamı müddetince).

(Bu müddet Dahiliye ve Maliye Vekâletlerince müştereken tayin olunur).

10) Hususî kanunlarla muafiyeti kabul edilmiş veya edilecek binalar,

Dördüncü madde — İşbu kanunun mevkii meriyete vazından sonra inşa olunacak binalar inşalarının hitamını takip eden malî seneden itibaren üç sene bu vergiden müstesna tutulacaktır.

Bu muafiyet, muhacirin iskânma mahsus inşaatta beş ve seyyar aşiretlere mahsus inşaatta on senedir.

Beşinci madde — Binanın vergisi, mutasarrıfına, intifa hakkı sahibi varsa müntefiine ve bunlar yoksa binayı mutasarrıf gibi istimal edene aittir. Şayi hisse ile binaya mutasarrıf olanlar, hisseleri nisbetinde vergi ile mükellef tutulurlar .

Binanın vergisi, binanın bulunduğu kazada tarholunur.

Altıncı madde — Muafiyetlerden istifade için mükelleflerin mensup oldukları varidat idaresine bir beyanname vermeleri lâzımdır. Muafiyetler beyannamelerin müsadif olduğu seneyi takip eden malî seneden itibaren başlar.

(Üçüncü maddenin 1, 2, 3, 6 ve 7 numaralı fıkralarında yazılı binalar için beyanname talep olunmaz).

Fıkra 8 - Sahiplerinin ikametine mahsus olup senelik iradı yirmi liradan (yirmi lira dahil) aşağı olanlar (iradı altmış liraya kadar olan bu kabîl binaların iratlarının yirmi lirası vergiden muaf tutulacağı gibi binaların taaddüdü halinde muafiyetten yalnız biri müstefit olacaktır.)

Fıkra 9 - Devlete veya mahallî idareler veya menafii ummiyeye hadim veya hükümetçe musaddak cemiyetler tarafından menafii umumiye için vücade getirilen bilûmum su bentleri, su setleri, suların yükselmesine karşı manialar, kanallar, hendekler, cetveller, bataklıklar kurutma veya kurak yerleri sulama tesisatı, zırram kendi arazisi için müştereken ve münferiden yapacakları her nevi sudentleri, sulama ve kurutma tesisatı (ticaret kastı olmamak şartile).

Fıkra 10 - Yangın, feyezan, zelzele, hastalıklar, içtimalar, umumî sergiler ve vesaire gibi ihtiyaçlar dolayısıyla inşa edilen muvakkat mahiyetteki binalar (ihtiyacın devamı müddetince).

İhtiyacın devamı müddeti, Maliye ve diğer alâkadar vekâletlerce müştereken tayin olunur.

Fırka 11 - Hükûmetin onuncu fıkrası aynen .

MADDE 4 — İşbu kanunun mevkii meriyete vazından sonra inşa olunacak binalar inşalarının hitamını takip eden malî seneden itibaren üç sene bu vergiden müstesnadr. Bu muafiyet muhacirin iskânma mahsus inşaatta beş ve seyyar aşiretlere mahsus inşaatta on senedir.

Mevcut binalara vuku bulacak ilâveler inşaat hükmündedir.

MADDE 5 — Aynen kabul.

MADDE 6 — Aynen kabul.

8) Devlete veya mahallî idareler veya menafii umumiyeye hadim veya hükûmetçe musaddak cemiyetler tarafından menafii umumiye için vücuda getirilen bilûmum su bentleri, su setleri, suların yükselmesine karşı manialar, kanallar, hendekler, cetveller, bataklıkları kurutma veya kurak yerleri sulama tesisatı, zürram kendi arazisi için müştereken ve münferiden yapacakları her nevi su bentleri, sulama ve kurutma tesisatı (ticaret kastı olmamak şartile),

9) Yangın, feyezan, zelzele, hastalıklar, içtimalar, umumî sergiler ve saire gibi ihtiyaçlar dolayısıyla inşa edilen muvakkat mahiyetteki binalar (ihtiyaacın devamı müddetince),

İhtiyaacın devamı müddeti, Maliye ve diğer alâkadar Vekâletlerce müştereken tayin olunur.

10) Hususî kanunlarla muafiyeti kabul edilmiş veya edilecek binalar.

MADDE 4 — Maliye Encümeninin 4 üncü maddesi aynen kabul.

MADDE 5 — Aynen kabul.

MADDE 6 — Muafiyetlerden istifade, mükelleflerin mensup oldukları varidat idaresine inşaatın hitam bulduğu tarihten itibaren iki ay zarfında bir beyanname vermeleriyle meşruttur. Muafiyetler beyannamelerin müsadif olduğu seneyi takip eden malî seneden itibaren başlar.

(Üçüncü maddenin 1, 2, 3, 6 ve 7 numaralı fıkralarında yazılı binalar ve köylerdeki inşaat için beyanname talep olunmaz.)

Yedinci madde — Bina vergisi mükellefiyeti aşağıda tayin edilen tarihlerden başlar:

1) Yeniden inşa olunan binalar, tamamen ikmal edildiği ve ikmal edilmediği halde kısmen istimale başladığı tarihten itibaren iki ay zarfında beyanname ile alâkadar varidat idaresine ihbar edildiği takdirde inşaatın hitam bulduğu tarihi takip eden malî seneden itibaren dördüncü madde de münderiç muafiyetten istifade eder.

İhbar edilmediği takdirde mükellefiyet, binanın ikmâl edildiği veya kısmen istimale başladığı tarihin müsadif olduğu seneyi takip eden malî seneden başlar.

Mevcut binalara vukubulacak ilâveler inşaat hükmündedir.

2) Muafiyeti sukut eden binalar için, sukut tarihinden itibaren iki ay zarfında beyanname verildiği takdirde vergi sukutun tesadüf ettiği seneyi takip eden malî seneden başlar. Beyanname verilmezse haber verilmiyen senelere ait vergi yüzde elli fazlasile tahsil olunur.

Sekizinci madde — Bina, yıkılır, yanar ikamet veya istimal edilemez bir hale gelir ve ikamet veya istimali resmî bir makam tarafından menedilirse, mükellef tarafından varidat idaresine verilecek beyannamenin tesadüf ettiği taksiti takip eden taksitten itibaren vergi aranılmaz.

Dokuzuncu madde — Bina vergisi, on beşinci madde mucibince tahrir usulile bulunan irat üzerine müessesistir. Bu suretle bulunacak irattan, binanın tamir ve idame masrafları mukabili olarak yüzde on yedisi tenzil edildikten sonra bakiyesi; safi irat addile vergiye matrah ittihaz edilir.

Onuncu madde — Verginin nisbeti dokuzuncu madde mucibince bulunan safi iradın yüzde on ikisidir.

On birinci madde — Binanın iradı, sureti umumiyede mahallinde cari olan kiralara nisbetine, aynı neviden bulunan binaların iradına, binanın mevkiine, ebadına, katlarının ve her kattaki odaların adedine, mevaddı inşaiyesinin nevine, hüsnü muhafaza noktaî nazarından hali hazırına ve sureti istimaline nazaran tahmin olunur.

MADDE 7 — Bina vergisi mükellefiyeti aşağıda tayin edilen tarihten başlar:

1 - Yeniden inşa olunan binalar, tamamen ikmal edildiği ve ikmal edilmediği halde kısmen istimale başladığı tarihten itibaren iki ay zarfında beyanname ile alakadar varidat idaresine ihbar edildiği takdirde inşaatın hitam bulduğu tarihi takip eden malî seneden itibaren dördüncü madde de münderiç muafiyetten istifade eder.

İhbar edildiği takdirde mükellefiyet, binanın ikmâl edildiği veya kısmen istimale başladığı tarihin müsadif olduğu seneyi takip eden malî seneden başlar.

Köylerdeki inşaat beyannameye tabi değildir.

2 - Muafiyeti sukut eden binalar için sukut tarihinden itibaren iki ay zarfında beyanname verildiği takdirde vergi sukutun tesadüf ettiği seneyi takip eden malî seneden başlar.

Beyanname verilmezse haber verilmiyen senelere ait vergi yüzde elli fazlasile tahsil olunur.

MADDE 8 — Bina yıkılır; yanar veya ikamet ve istimal edilmez bir hale gelir ve ikamet ve istimali hususî kanun ve nizamlarına tevfiakan menedilirse mükellef tarafından varidat idaresine verilecek beyannamenin tesadüf ettiği taksiti takip eden taksitten itibaren bu vergi aranılmaz.

MADDE 9 — Bina vergisi, on beşinci madde mucibince tahrir usulile irat üzerine müessesistir. Bu suretle bulunacak irattan, binanın itfa ve idame masrafları mukabili olarak yüzde yirmisi tenzil edildikten sonra bakiyesi; safi irat addile vergiye matrah ittihaz edilir.

MADDE 10 — Aynen

MADDE 11 — Binanın iradı sureti umumiyede mahallinde cari olan kiralara nisbetine aynı neviden bulunan binaların iradına, binanın mevkiine, ebadına, katlarının ve her kattaki odaların adedine mevaddı inşaiyesinin nevine ve sureti istimaline nazaran tahmin olunur.

Yalnız mevsimlik olarak kiraya verilmesi veya

MADDE 7 — Bina vergisi mükellefiyeti aşağıda tayin edilen tarihlerden:

1) Yeniden inşa olunan binalar hakkında altıncı maddede yazılı beyanname verilmek şartile inşaatın hitam senesini takip eden üç malî sene geçtikten sonra,

2) Yeniden inşa olunup inşaatın hitamından evvel kısmen istimal olunan binalar hakkında istimaline başlanan her kısım için ayrı, ayrı altıncı maddede yazılı beyanname verilmek şartile istimalle mübaşeret senesini takip eden üç malî sene geçtikten sonra,

3) Yeniden inşa olunupta inşaatı hitam bulduğu veyahut kısmen istimaline başladığı halde keyfiyet altıncı maddede yazılı beyanname ile bildirilmemiş olan binalar hakkında binanın ikmal edildiği ve kısmen istimal edilmiş ise her kısmının istimaline başlanıldığı seneyi takip eden malî sene bidayetinde,

4) Muafiyeti sukut eden binalar için sukut tarihinden itibaren iki ay zarfında beyanname verildiği takdirde vergi sukutun tesadüf ettiği seneyi takip eden malî seneden başlar.

Beyanname verilmezse haber verilmiyen senelere ait vergi yüzde yirmi fazlasile tahsil olunur.

MADDE 8 — Yıkılan, yanan veya ikamet ve istimal edilmez bir hale gelen ve ikamet ve istimali hususî kanunlarına tevfikân menedilen binaların vergisi, mükellef tarafından keyfiyeti ihbaren varidat idaresine verilecek beyannamenin tesadüf ettiği taksiti takip eden taksitten itibaren alınmaz.

MADDE 9 — Maliye Encümeninin 9 uncu maddesi aynen kabul

MADDE 10 — Aynen kabul

MADDE 11 — Binanın iradı ahvali tabiiye ve sureti umumiyede mahallinde cari olan kiralının nisbetine, aynı neviden bulunan binaların iradına, binanın mevkiine, eb'adına, katların ve her kattaki odalarının adedine, dahilî taksimatı itibarile kullanım imkânlarına, bakım itibarile vaziyetine, cephe ve methalindeki tezyinatına ve sureti isti-

Yalnız mevsimlik olarak kiraya verilmesi veya ikamet edilmesi mutad olan binaların bu müddete ait iratları senelik addolunur.

Fabrika, imalâthane ve değirmenlerin iradının tahmininde içerlerindeki sabit imal vesaiti dahi nazarı itibare almır.

On ikinci madde — Belediye teşkilâtı olan yerlerde belediye hududu dahilindeki, belediye teşkilâtı olmayan yerlerde köyü teşkil eden binaların işgal ettiği saha dahilindeki binaların mütemmimatından olan havlı, bahçe ve sair arazi irat takdirinde binaya tabidir. Mütemmimattan maksat bina ile birlikte hudutlanmış yerlerdir. Ticaret ve san'ata tahsis edilmiş olan binaların mütemmimatından olan ve bunlarla birlikte aynı işte istimal edilen arazi her nerede olursa olsun iradın, tahmininde binaya tabidir.

On üçüncü madde — Bir bina, eshabı arasında resmen ifraz ve taksim edilmiş olduğu takdirde, her kısmının iradı ayrı ayrı tahmin olunur. İfraz olunmayıp şayan tasarruf olunan binaların iradı, heyeti umumiyesi itibarile tahmin edilir.

On dördüncü madde — Bir binanın iradını tahmin için kâfi vesait bulunmadığı takdirde, binanın hakikî kıymeti takdir edilerek bunun yüzde onu irat olarak kabul edilir.

On beşinci madde — Binaların tahrir ve iratlarının tahmini beş kişilik bir komisyon tarafından yapılır. Bu komisyon reisile bir âzası Maliye Vekili tarafından bir âzası belediye meclisince kendi âzası arasından, bir âzası ticaret odası ve bir âzası da tahririn icra edildiği mahalle ihtiyar heyeti tarafından intihap olunur.

Köylerde icra olunacak tahrirler için işbu komisyonun Maliye Vekili tarafından müntahap iki âzasından maada âzaları, ikisi köy halkından, ve biri ihtiyar âzasından olmak üzere o köy ihtiyar heyetine intihap edilir.

ikamet edilmesi mutad olan binaların bu müddete ait iratları senelik addolunur. Fabrika, imalâthane ve değirmenlerin iradının tahmininde içerlerindeki sabit imal vesaiti dahi nazarı itibare almır.

MADDE 12 — Aynen .

MADDE 13 — Aynen

MADDE 14 — Aynen.

MADDE 15 — Binaların tahrir ve iratlarının tahmini beş kişilik bir komisyon tarafından yapılır. Bu komisyon reisile bir âzası Maliye Vekili tarafından, bir âzası belediye meclisince kendi âzası arasından, bir âzası Ticaret Odası ve bir âzası da tahririn icra eylediği mahalle ihtiyar heyeti tarafından intihap olunur. Köylerde icra olunacak tahrirler için işbu komisyonun Maliye Vekili tarafından müntahap bir reis ve bir âzadan maada âzaları, ikisi köy halkından ve biri ihtiyar âzasından olmak üzere o köy ihtiyar heyetince intihap edilir. Ticaret odası bulunmayan yerlerde intihabı odaya

maline nazaran tayin olunur.

Yalnız mevsimlik olarak kiraya verilmesi veya ikamet edilmesi mutad olan binaların bu müddete ait iratları senelik addolunur. Fabrika, imalâthane ve değirmenlerin iratlarının tahmininde işlemlerindeki sabit imal vesaiti dahi nazarı itibare almır; ancak senenin muayyen zamanlarında işleyebilen değirmenlerin işleme müddetlerine ait iratları senelik addolunur.

MADDE 12 — Belediye teşkilâtı bulunan yerlerde belediye hududu dahilindeki binaların ve belediye teşkilâtı bulunmayan yerlerde köyü teşkil eden binaların işgal eylediği saha dahilindeki binaların mütemmimatından olan havlı, bahçe ve sair arazi irat takdirinde binaya tabidir. Mütemmimatın maksat bina ile birlikte hudutlanmış olan yerlerdir. Ticaret ve san'ate tahsis edilmiş olan binaların mütemmimatından olan ve bunlarla birlikte aynı işte istimal edilen arazi her nerede olursa olsun iradın tahmininde binaya tabidir.

Bir çatı altında bulunupta istimal tarzı ve kapıları ayrı olan bina kısımları için her kısma ayrı ayrı irat tahmin olunur.

MADDE 13 — Aynen kabul

MADDE 14 — Bir binanın iradını tahmin için kâfi vesait ve karineler bulunmadığı takdirde binanın hakikî kıymeti takdir edilerek bunun yüzde onu safi irat olarak kabul olunur.

İradı malûm olan bir binanın kıymetinin bilinmesini icap ettiren sair hususatta bina iratları vergisine matrah ittihaz edilen safi iradın on misli kıymet addolunur.

MADDE 15 — Belediye hududu dahilindeki binaların tahriri ve iratlarının tahmini beş kişilik bir komisyon tarafından yapılır. Bu komisyonun reisile bir âzası Maliye Vekili tarafından, bir âzası belediye meclisi tarafından, diğer iki âzası dahi tahririn iera edildiği şehir veya kasabadaki mahalleler ihtiyar heyetlerinin heyeti umumiyesi tarafından intihap olunur.

Köylerde iera olunacak tahrirler için işbu komisyonun Maliye Vekili tarafından müntahap bir reis ve bir âzasından maada âzaları biri ihtiyar heyeti âzasından olmak üzere ihtiyar heyeti tarafından ve diğer ikisi köy halkından olmak üzere köylü tarafından

Ticaret odası bulunmayan yerlerde intihabı odaya ait bulunan âza dahi, belediyece intihap edilir.

On altıncı madde — Bina vergisi vermekle mükellef olanlar ve kiracılar tahrir ve iratları tahmin edilecek binaları, on beşinci maddede yazılı komisyona gösterip gezdirmeye ve müsakkafatın ahvali umumiyesine ve ciheti istimaline ve kiralarmın miktarına müteallik her türlü malûmatı komisyona vermeğe mecburdurlar.

İmtina edenlerden veya kasten yanlış malûmat verenlerden, sulh mahkemesi kararile yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar para cezası alınır.

On yedinci madde — Tahrir ve tahmin cetveleri, her mahalle veya köyün tahriri hitam bulduka, varidat kalemlerine verilir. Varidat kalemlerince bu cetvellerde yazılı tahminler esas tutularak tahmin edilen miktar, vergi nisbeti ve vergi miktarı ihbarname ile alâkadarlara tebliğ olunur.

On sekizinci madde — Alâkadarlar, işbu ihbarnamenin alındığı günü takip eden günden ve varidat tahakkuk memurları tahrir ve tahmin cetvelerinin kendilerine iadesi tarihini takip eden günden itibaren, tahmin komisyonunca tetkik edilmek üzere, on beş gün zarfında (resmî tatil günleri hariç) mal memurlarına makbuz mukabilinde bir itirazname verebilirler. Bu itirazname tahakkuk memurları tarafından verildiği takdirde muhtasar esbabı mucibesile beraber mükellefe tebliğ olunur.

Yukarıda yazılı mühletler zarfında itiraz vuku bulmadığı takdirde kararlar kat'iyet kesbeder.

On dokuzuncu madde — Tahmin komisyonu, mal memuru tarafından tevdi olunan itiraznameleri tetkik ve müterizler tarafından arzu edilir veya komisyoneca lüzum görülürse onları bizzat istima ve icabrı halinde binayı yeniden muayene ve ahvalini tahkik ile bir ay zarfında kararını verir. Bu karar mal memurları vasıtasile alâkadarlara tebliğ olunur.

Yirminci madde — Gerek mükellefler ve gerek varidat tahakkuk memurları, tahmin komisyonu kararının kendilerine tebliğ edildiği günü takip eden günden itibaren, otuz gün zarfında (resmî tatil günleri hariç) malmemuruna verecekleri bir itirazname ile mezkûr kararlara yirmi birinci

ait bulunan âza dahi belediyece intihap edilir.

MADDE 16 — Aynen kabul.

MADDE 17 — Tahrir ve tahmin cetvelleri, her mahalle veya köyün tahriri hitam bulduka, varidat kalemlerine verilir. Varidat kalemlerince bu cetvellerde yazılı tahminler esas tutularak tahmin edilen miktar, vergi nisbeti ve vergi miktarı ihbarname usulüne tevfikian alâkadarlara tebliğ olunur.

MADDE 18 — Aynen

MADDE 19 — Tahmin komisyonu mal memuru tarafından gerek kendilerinin ve gerek mükelleflerin itiraznamelerini tetkik ve muterizler tarafından arzu edilir veya komisyoneca lüzum görülürse onları bizzat veya ihtiyar heyetleri mazbatalarile veyahut komisyon huzurunda şifahen tevkil edecekleri kimseleri istima ve icabrı halinde binayı yeniden muayene ve ahvalini tahkik ile bir ay zarfında kararını verir. Bu karar mal memurları vasıtasile alâkadarlara tebliğ olunur.

MADDE 20 — Gerek mükellefler ve gerek varidat tahakkuk memurları, tahmin komisyonu kararının kendilerine tebliğ edildiği günü takip eden günden itibaren, otuz gün zarfında (resmî tatil günleri hariç) mal memuruna verecekleri bir itirazname ile mezkûr kararlara yirmi birinci mad-

intihap edilir.

Her iki komisyonun âzası nizamname ile tayin olunacak hususî merasimle tahlif edilir.

MADDE 16 — Aynen kabul.

MADDE 17 — Hükûmetin 17 inci maddesi aynen kabul.

MADDE 18 — Alâkadarlar, işbu ihbarname- nin alındığı günü takip eden günden ve varidat tahakkuk memurları tahrir ve tahmin cetvellerinin kendilerine iadesi tarihini takip eden günden itibaren, tahmin komisyonunca tetkik edilmek üzere, on beş gün zarfında (resmî tatil günleri hariç) mal memurlarına makbuz mukabilinde bir itirazname verebilirler. Bu itirazname tahakkuk memurları tarafından verildiği takdirde muhtasar esbabı mucibesile beraber mükellefe tebliğ olunur.

Yukarıda yazılı mühletler zarfında itiraz vuku bulmadığı takdirde itiraz hakkı sakit olur.

MADDE 19 — Maliye Encümeninin 19 uncu maddesi aynen kabul

MADDE 20 — Gerek mükellefler ve gerek tahakkuk memurları, tahmin komisyonu kararlarının kendilerine tebliğ edildiği günü takip eden günden itibaren, otuz gün zarfında (resmî tatil günleri hariç) mal memuruna verecekleri bir itirazname ile mezkûr kararları yirmi birinci maddede ya-

maddede yazılı komisyon nezdinde itiraz edebilirler.

Bu itiraz varidat tahakkuk memurları tarafından yapıldığı takdirde muhtasar esbabı mucibesile beraber mükellefe tebliğ olunur.

Yirmi birinci madde — İtiraz komisyonu mahallin en büyük mülkiye memurunun veya tevkil edeceği zatın riyaseti altında mahallinin en büyük maliye memurile belediyece kendi âzası arasından intihap olunacak iki zattan mürekkeptir. Tahmin komisyonunda bulunan âza itiraz komisyonunda bulunamaz.

Her kaza ve vilâyet merkezinde bir itiraz komisyonu bulunur. Büyük vilâyet mekezlerinde Maliye Vekâletinin müsaadesile müteaddit itiraz komisyonları teşkil edilebilir. Bu takdirde, en büyük malmemuru komisyonların birinde bulunarak diğerlerinde varidat tahakkuk memuru sıfatını haiz olmıyanlardan tevkil edeceği bir varidat memuru çalışır.

Yirmi ikinci madde — İtiraz komisyonları, varidat idarelerinden tevdi edilecek itiraznameleri tevdileri tarihinden itibaren on dokuzuncu maddede tayin edilen eşkâl dairesinde üç ay zarfında tetkik ve bir karara rapt ile varidat idaresine iade eder.

Gerek tahmin ve gerek tetkiki itiraz komisyonları, mal memurları tarafından vaki itirazların muhtasar esbabı mucibesile birlikte mükellefe tebliğ edilmiş olduğunu tetkika mecburdur. Bu cihet teayyün etmedikçe karar veremezler.

İtiraz komisyonlarının salâhiyeti itiraz edilen noktaların tetkikine münhasır ve komisyon kararları kat'idir.

dede yazılı Komisyon nezdinde itiraz edebilirler.

Bu itiraz varidat tahakkuk memurları tarafından yapıldığı takdirde muhtasar esbabı mucibesile beraber mükellefe tebliğ olunur. Mühleti zarfında itiraz vuku bulmadığı takdirde karar katiyet kesbeder.

MADDE 21 — İtiraz komisyonu mahallin en büyük mülkiye memurunun veya tevkil edeceği zatın riyaseti altında mahallinin en büyük maliye memurile biri belediyece kendi âzası arasından ve diğeri ticaret odasına intihap olunacak iki zattan mürekkeptir. Tahmin komisyonunda bulunan âza itiraz komisyonunda bulunamaz.

Her kaza ve vilâyet merkezinde bir itiraz komisyonu bulunur. Büyük vilâyet merkezlerinde Maliye Vekâletinin müsaadesile müteaddit itiraz komisyonları teşkil edebilirler. Bu takdirde en büyük mal memuru komisyonların birinde bulunarak diğerlerinde varidat tahakkuk memuru sıfatını haiz olmıyanlardan tevkil edeceği bir varidat memuru çalışır.

MADDE 22 — İtiraz komisyonları, varidat idarelerinden tevdi edilecek itiraznameleri tevdileri tarihinden itibaren on dokuzuncu maddede tayin edilen eşkâl dairesinde üç ay zarfında tetkik ve bir karara rapt ile varidat idaresine iade eder.

Gerek tahmin ve gerek tetkiki itiraz komisyonları, mal memurları tarafından vaki itirazların muhtasar esbabı mucibesile birlikte mükellefe tebliğ edilmiş olduğunu tetkika mecburdur. Bu cihet teayyün etmedikçe karar veremezler.

İtiraz komisyonlarının salâhiyeti itiraz edilen noktaların tetkikine münhasır ve komisyon kararları kat'idir.

İtiraz komisyonları, müterizler tarafından arzu edilirse veya komisyoneca lüzum görülürse onları bizzat ve yahut ihtiyar heyetlerinin mazbatalarile veya komisyon huzurunda şifahen tevkil edecekleri kimselerini istima eder. Ancak müterizlerin tayin olunan gün ve saatte komisyonda hazır bulunması şarttır.

alı komisyon nezdinde istinaf edebilirler.

Bu itiraz varidat tahakkuk memurları tarafından yapıldığı takdirde muhtasar esbabı mucibesile beraber mükellefe tebliğ olunur. Mühleti zarfında tiraz vuku bulmadığı takdirde istinaf hakkı sakit olur.

MADDE 21 — İstinaf komisyonu mahallin en büyük mülkiye memurunun veya tevkil edeceği zatin riyasetinde mahallin en büyük maliye memuru ile biri belediye meclisince kendi âzası arasından ve diğeri mahalli sulh hâkimi tarafından intihap olunacak üç zatten mürekkeptir. Tahmin komisyonunda bulunan âza istinaf komisyonunda bulunmaz.

Komisyonun muvazzaf memurlardan gayri âzası nizamname ile tayin olunacak hususî merasimle tahlif edilir.

Her kaza ve vilâyet merkezinde bir istinaf komisyonu bulunur. Büyük vilâyet merkezlerinde Maliye Vekâletinin müsaadesile müteaddit istinaf komisyonları teşkil edilebilir. Bu takdirde en büyük mal memuru komisyonların birinde bulunarak diğerlerinde varidat tahakkuk memuru sıfatını haiz olmalarıdan tevkil edeceği bir varidat memuru çalışır.

MADDE 22 — İstinaf komisyonları, varidat idarelerinden tevdi edilecek itiraznameleri tevdileri tarihinden itibaren on dokuzuncu maddede tayin edilen şekiller dairesinde azamî üç ay zarfında tetkik ve bir karara rapt ile varidat dairesine iade eder.

Gerek tahmin ve gerek istinaf komisyonları mal memurları tarafından vaki itirazların muhtasar esbabı mucibesile birlikte mükellefe tebliğ edilmiş olduğunu tetkika mecburdur. Bu cihet taayyün etmedikçe karar veremezler.

İstinaf komisyonlarının salâhiyeti itiraz edilen noktaların tetkikine münhasırdır. Müddeti kanunîyesi zarfında temyiz edilmeyen komisyon kararları katiyet kesbeder.

İstinaf komisyonları, muterizler tarafından arzu edilir veya komisyonea lüzum görülürse muterizleri bizzat ve yahut ihtiyar heyetlerinin mazbatalarile veya komisyon huzurunda şifahen tevkil edecekleri zevatı istima eder. Ancak muterizlerin tayin olunan günde komisyonda hazır bulunmaları şarttır.

Yirmi üçüncü madde — İşbu kanun mucibince yeniden tahrir yapılan mahallerde vergi, binaların tahrir ve iratlarının tahmini muamelesinin hitamını takip eden malî seneden itibaren tahakkuk ettirilir. Bu muamelâtın hitam bulduğu Maliye Vekâletince ilân olunur.

Yirmi dördüncü madde — Tekâlif cetvelleri, her sene nisan ayından evvel tahsilât idarelerine verilir.

Yirmi beşinci madde — Bu kanun mucibince yapılan umumî tahrirler, her on senede bir tekrar olunur.

Yirmi altıncı madde — Bir şehir, kasaba veya köyün tamamında veyahut bir mahalle, meydan veya sokağında bulunan binaların iratları en az üç sene devam edeceği tahmin olunan her hangi bir sebeple beşte bir derecesinde artar veya eksi-

MADDE 23 — İşbu kanun mucibince yeniden tahrir yapılan mahallerde vergi, binaların tahrir ve iratların tahmin ve itiraz muamelesinin hitamını takip eden malî seneden itibaren tahakkuk ettirilir.

Bu muamelâtın hitam bulduğu Maliye Vekâletince ilân olunur.

MADDE 24 — Aynen.

MADDE 25 — Aynen.

MADDE 26 — Bir şehir, kasaba veya köyün tamamında veyahut bir mahalle, meydan veya sokağında bulunan binaların iratları en az iki sene devam edeceği tahmin olunan her hangi bir sebeple beşte bir derecesinde artar veya eksilirse on sene-

MADDE 23 — İstinaf komisyonlarının kararları alâkadar mükellefler veya varidat dairesi tarafından bir ay zarfında temyiz olunabilir. Temyiz arzuhalları bunlara müteallik evrak ile beraber merkezde müteşekkil temyiz heyetine gönderilir .

Temyiz komisyonu, hâkimler kanunu mucibince ikinci sınıf hâkim evsafını haiz olan zevat arasından Adliye Vekâletince intihap edilecek bir reis ile biri Maliye Vekâleti ve diğeri İktisat Vekâleti tarafından malî mevzuata vakıf ve tecrübeli zatlardan tayin olunacak iki âzadan teşekkül eder.

Temyiz komisyonuna tayin edilecek zatler bu vazife haricinde diğerk hiç bir vazife alamazlar.

Temyiz komisyonu tahrir ve tadil muamelelerinde tatbikatın kanunlarına muvafık olup olmadığına ve tahmin edilen irat miktarlarına itiraz edilmiş ise gerek mevcut vesaikten ve gerek icabında mahallinden sormak suretile elde edeceği malûmattan hasıl olacak kanaatlere göre tahmin edilen iradın hakikate mutabık bulunup bulunmadığına karar verir. Arazi ve arsalar hakkında dahi tahrir ve tadil komisyonlarının kararları alâkadarlar tarafından bu komisyon nezdinde temyiz edilebilir.

MADDE 24 — Maliye Encümenininin 23 üncü maddesi aynen kabul

MADDE 25 — Tekâlif cetvelleri her sene nisan ayından evvel tahsilât idaresine verilir. Ancak gerek esas ve gerek miktar üzerinde yapılan hatalı tahakkuklara istinaden vergi tahsil olunamaz. Tahsil memurları muttali oldukları bu gibi hatalı tahakkukları varidat idaresine bildirmeğe mecburdurlar.

MADDE 26 — Bu kanun mucibince yapılacak umumî tahrirlerin her on senede bir tekrarı mecburidir.

MADDE 27 — Bir şehir, kasaba veya köyün tamamında veyahut bir mahalle, meydan veya sokakda bulunan binaların iratları her hangi bir sebeple yüzde on beş nisbetinde artar veya eksilirse on senede bir yapılacak umumî tahrirden maada,

lirse, on senede bir yapılacak umumî tadilâttan maada, mükelleflerin veya varidat memurlarının talepleri üzerine hususî tadilât yapılır.

Hususî tadilâtm icrasına mezuniyet verilmesi salâhiyeti, meydan ve sokaklarda bulunan binalar için vilâyet idare heyetlerine ve diğerleri için Maliye vekâletine aittir.

Yirmi yedinci madde — Hususî tadilât talepleri, salâhiyettar mercilerin mezuniyetine iktiran eylediği takdirde, aşağıda yazılı tadilât komisyonlarınca umumî tahrir için mevzu kaidelere tevfikân tetkik olunur.

Bu komisyonlar mahallin en büyük mal memuru tarafından varidat tahakkuk memuru unvanını haiz olmıyan diğer varidat memurları arasından intihap edilecek memurun riyaseti altında, biri belediye meclisince kendi âzası arasından, diğeri binanın bulunduğu mahalle ihtiyar heyetince müntahap üç kişiden mürekkeptir. Köylerde yapılacak tadilâtta, komisyonun her iki âzası o köyün ihtiyar heyeti tarafından intihap olunur. İcap eden yerlerde, müteaddit komisyon teşkil edilebilir.

de bir yapılacak umumî tadilâttan maada mükelleflerin veya varidat memurlarının talepleri üzerine hususî tadilât yapılır.

Hususî tadilâtm icrası meydan ve sokaklarda bulunan binalar için belediye hududu dahilinde olan yerlerde belediye ve köylerde köy heyeti mazbatasına üzerine vilâyet idare heyetleri kararile ve bunların haricindeki mahaller için belediye veya köy heyeti mazbataları üzerine idare heyetinin kararı ve Maliye Vekâletinin mezuniyetile yapılır.

Sokak ve meydan denilen yerde, bina bir tek de olsa tadil talebi nazarı dikkate alınır.

MADDE 27 — Aynen.

mükelleflerden bir veya bir kaçının veya varidat memurlarının talepleri üzerine tadilât yapılır.

Bu şerait altında tadilâtın ierasına mezuniyet vermek salâhiyeti, meydan ve sokaklarda bulunan binalar için vilâyet idare heyetlerine ve diğerleri için Maliye Vekâletine aittir.

Bununla beraber her hangi bir mükellefin kendi binaları hakkında vaki olacak talepleri nazarı itibare almır. Vakı talebin muhik olmadığı nihaî karar ile tahakkuk ettiği takdirde tadilât komisyonunun bu iş dolayısıyla yapılmış masrafları müraعات sahibine tazmin ettirilir.

Bu kanunun neşrinden sonra yapılacak umumî tahrir neticelerinin meriyete girdiği yerlerde meriyet tarihinden itibaren üç sene geçmedikçe (kuyudat hataları müstesna) münferit tadilât talep edilemez.

MADDE 28 — Tadilât talepleri, salâhiyettar mercilerin mezuniyetine iktiran eylediği takdirde, aşağıda yazılı tadilât komisyonlarına umumî tahrir için mevzu kaidelere tevfikân tetkik olunur. Ancak ferdî taleplerin tetkiki salâhiyettar mercilerin mezuniyeti kaydına tabi değildir.

Bu komisyonlar belediye hududu dahilinde bulunan binalar için mahallin en büyük malmemuru tarafından varidat tahakkuk memuru unvanını haiz olmıyan diğer varidat memurları arasından intihap edilecek bir memurun riyasetinde biri belediye meclisince, diğer ikisi binanın bulunduğu mahalle ihtiyar heyetince müntahap dört kişiden mürekkeptir. Köylerde yapılacak tadilâta, tadilât komisyonu köyün tabi bulunduğu merkezin en büyük malmemuru tarafından ikinci fıkradaki şerait dairesinde intihap edilecek memurun riyasetinde köyün ihtiyar heyeti tarafından köy halkından müntahap iki âza ile beraber üç kişiden mürekkeptir. İcap eden yerlerde müteaddit komisyonlar teşkil edilir.

MADDE 29 — Bir binanın istimal tarzı kısmen değiştirilirse (kalp ve ifrağ) keyfiyet beyanname ile alâkadar varidat idaresine senesi içinde bildirilir. Varidat idaresi bu beyannameyi tadilât komisyonuna tevdi eder. Komisyon yirmi altıncı madde hükmü dairesinde karar ittihaz eyler.

MADDE 30 — Gerek tahrir ve gerek tadil komisyonlarına intihap edilecek âzada aranacak evsaf şunlardır :

Hal ve şanı ve dürüstlüğü itibarile ikamet ettiği muhit halkının itimadını kazanmış olmak,

Yirmi sekizinci madde — Tadilât komisyonları, komisyona verilen tadilât taleplerini verildiği tarihten itibaren iki ay zarfında neticelendirir.

Kararlar, varidat tahakkuk memuruna imza mukabilinde verilir.

Bu kararlar, ihbarname ile alâkadarlara tebliğ olunur. İhbarname tahmin edilen iradı, vergi nisbet ve miktarını ihtiva eder.

Yirmi dokuzuncu madde — Tadilât komisyonları kararlarına, alâkadarlar tebliğ tarihinden itibaren ve varidat tahakkuk memurları kararların kendilerine tevdi tarihinden itibaren resmî tatil günleri hariç olmak üzere, on beş gün zarfında itiraz edebilirler. bu müddet zarfında itiraz edilmediği takdirde kararlar kat'iyet kesbeder.

Otuzuncu madde — Tadilât komisyonları kararlarına vaki itirazlar yirmi ikinci maddede yazılı itiraz komisyonları tarafından tetkik edilerek karar altına alınır. Bu kararlarda varidat tahakkuk memuruna tevdi ve tahakkuk memuru tarafından alâkadarlara ihbarname ile tebliğ olunur.

Otuz birinci madde — Tadilen tesbit olunan iaratlar tadilât taleplerinin müsadif olduğu seneyi takip eden malî seneden itibaren vergiye matrah ittihaz ve bu takdirde vergi evvelece fazla alınmış ise fazlası ret ve noksan alınmış ise noksanı tahsil olunur.

Otuz ikinci madde — Bu kanunda yazılı komisyonlar, mürettep adedin ekseriyetile içtima eder. Kararlar mevcudun ekseriyetile verilir. Reyler müsavi olursa reisin bulunduğu taraf ekseriyet addolunur. Komisyonların müntahap âzasından sıra ile beş içtimaa gelmiyenler müstafi addolunur.

MADDE 28 — Tadilât komisyonları ,komisyona verilen tadilât taleplerin verildiği tarihten itibaren iki ay zarfında neticelendirir.

Kararlar, varidat tahakkuk memuruna imza mukabilinde verilir. Bu kararlar, ihbarname ile alâkadarlara usulü dairesinde tebliğ olunur. İhbarname tahmin edilen iradı, vergi nisbet ve miktarını ihtiva eder.

MADDE 29 — Tadilât komisyonları kararları, alâkadarlara tebliğ tarihinden itibaren ve varidat tahakkuk memurları, kararların kendilerine tevdi tarihinden itibaren resmî tatil günleri hariç olmak üzere otuz gün zarfında itiraz edebilirler. Bu müddet zarfında itiraz edildiği takdirde kararlar katiyet kesbeder.

MADDE 30 — Tadilât komisyonları kararlarına vaki itirazlar yirmi birinci maddede yazılı itiraz komisyonları tarafından 22 inci madde dahilinde tetkik edilerek karar altına alınır. Bu kararlarda varidat tahakkuk memuruna tevdi ve tahakkuk memuru tarafından alâkadarlara ihbarname ile tebliğ olunur.

MADDE 31 — Tadilen tesbit olunan itirazlar tadilât taleplerinin müsadif olduğu seneyi takip eden malî seneden itibaren vergiye matrah ittihaz olunur. Tadilât muamelâtı, tadilât taleplerinin vuku bulduğu sene içinde neticelendirilmemiş bulunursa mukayyet kıymetler üzerinden verginin istifasına devam olunur.

Bu takdirde vergi muaddel kıymetlere göre fazla alınmış ise sahiplerine ret veya mahsup, noksan alınmış ise başkaca tahsil olunur.

MADDE 32 — Bu kanunda yazılı komisyonların âzasının tamamile içtimaı asıldır. Tehiri mümkün olmayan ahvalde iki müteakip içtima geçmemek şartile mürettep adedinin ekseriyetile toplanabilir. Kararlar mevcudun ekseriyetile verilir. Reyler müsavi olursa reisin bulunduğu ta-

hapse müstelzim hiç bir suçla mahkûm edilmiş bulunmamak, bina işleri sahasındaki vukufu müsellemler bulunmak.

MADDE 31 — Tadilât komisyonlarının kararları varidat tahakkuk memuruna imza mukabilinde verilir. Bu kararlar, ihbarname ile alâkadarlara tebliğ olunur. İhbarname tahmin edilen iradı, vergi nisbet ve miktarını ihtiva eder.

MADDE 32 — tadilât komisyonları kararlarına, alâkadarlar tebliğ tarihinden itibaren ve varidat tahakkuk memurları kararların kendilerine tevdi tarihinden itibaren resmî tatil günleri hariç olmak üzere otuz gün zarfında itiraz edebilirler.

Bu müddet zarfında itiraz edilmediği takdirde itiraz hakkı sakıt olur.

MADDE 33 — Tadilât komisyonları kararlarına vaki itirazlar yirmi birinci maddede yazılı istinaf komisyonları tarafından 22 inci madde dahilinde tetkik edilerek karar altına alınır. Bu kararlar da varidat tahakkuk memuruna tevdi ve tahakkuk memuru tarafından alâkadarlara ihbarname ile tebliğ olunur.

MADDE 34 — Tadilen tesbit olunan iratlar tadilât taleplerinin müsadif olduğu seneyi takip eden malî seneden itibaren vergiye matrah ittihaz olunur.

Ferdî tadil taleplerinin azamî üç ve semt tadil taleplerinin azamî altı ay zarfında tadilât komisyonları tarafından intaç edilmesi mecburidir. Şehir ve kasabaların umumuna şamil tadilât bu kuyuda tabi değildir. Tadil muamelâtı, taleplerin vuku tarihine ve yukarıdaki müddetlere nazaran malî sene içinde neticelendirilmemiş bulunursa vergi istinaf kararına talik edilir. Temyiz verginin tahsiline mani değilse de neticede verginin fazla alındığı tahakkuk ederse fazlası mahsup suretiyle ret, noksan alındığı tahakkuk ederse farkı ayrıca tahsil olunur.

MADDE 35 — Bu kanunda yazılı komisyonlar âzanın mürettep adedinin tamamı ile içtima eder. Her hangi bir sebeple içtimada bulunamayacağı anlaşılan âzanın yerine yedek âza davet olunur. Kararlar ekseriyet ile verilir.

Reyler müsavi olursa reisin bulunduğu taraf

Bu kanunda yazılı komisyonlara intihap edilecek âzayı salâhiyettar daire ve meclisler, mahallinin en büyük mülkiye memuru tarafından tebliğ vukuu tarihinden itibaren resmî tatil günleri hariç olmak üzere nihayet on gün içinde intihap ile isimlerini bildirmeğe mecbur ve tehhürden mesuldür.

Otuz üçüncü madde — Tevdi edilen evrak üzerine tetkikatını kanunun yirmi iki ve yirmi sekizinci maddelerinde münderiç müddetlerde intaç etmiyen komisyonlar reis ve âzaları hakkında ihmal ve terahi maddesinden takibat yapılır.

Otuz dördüncü madde — Umumî tahrirde unutulmuş yazılmamış olan binaların vergisini tediye ile mükellef olanlar, keyfiyeti, tahririn hitamile verginin alınmağa başlandığı malî senenin nihayetine kadar, bir beyanname ile ihbar etmeğe mecburdurlar. Bu suretle haber vermedikleri takdirde o mahalde bu kanunun tatbikatında, mektumiyetin meydana çıkarıldığı tarihin müsadif olduğu taksit müddeti hitamına kadar tahakkuk edecek vergi %25 fazlasile alınır.

Mektum olarak tahakkuk ettirilen vergilerle zamları üç senede ve asıl vergiye ilâveten tahsil olunur.

Otuz beşinci madde — 14 Haziran 326 tarihli kanun mucibince, tayin kılınmış ve müsakkafat vergisine matrah ittihaz edilmekte bulunmuş olan gayri safi iratlar, bu kanunun ahkâmı dairesinde yeniden iratlar tahmin edilinceye kadar, irat olarak kabul olunur. Ancak üçüncü maddenin 6 ve 7 inci fıkralarında muharrer muafiyetten istifade eden binalar malmemurları tarafından resen

raf ekseriyet addolunur.

Komisyonların müntahap âzasından müebir bir sebebe müstenit olmıyarak iki müteakip içtimala gelmiyenler müstafi sayılarak yerine yedek âza asil olarak getirilir. Müebir bir mazeret veya mezuniyetle devam edemeyecek âzanın vazifesini yedekler vekâleten ifa eder Tahmin tatil ve itiraz komisyonlarında bulunacak müntahap âza adedi kadar daima yedek âza intihap edilmiş bulunur.

Bu kanunda yazılı komisyonlara intihap edilen azayı salâhiyettar daire ve meclisler, mahallin en büyük mülkiye memuru tarafından tebliğ vukuu tarihinden itibaren resmî tatil günleri hariç olmak üzere nihayet on gün içinde intihap ile isimlerini bildirmeğe mecbur ve tehhürden mesuldür.

MADDE 33 — Tevdi edilen evrak üzerine tetkikatını kanunun yirmi iki ve yirmi sekizinci maddelerinde münderiç müddetlerde intaç etmiyen komisyonlar reis ve âzaları hakkında ceza kanununun mahsus maddelerine tevfikan ihmal ve terahi maddesinden takibat yapılır.

MADDE 34 — Umumî tahrirde unutulmuş yazılmamış olan binaların vergisini tediye ile mükellef olanlar, keyfiyeti tahririn hitamile verginin alınmağa başlandığı malî senenin nihayetine kadar, bir beyanname ile ihbar etmeğe mecburdurlar. Bu suretle haber vermedikleri takdirde o mahalde bu kanunun tatbikatında, mektumiyetin meydana çıkarıldığı tarihin müsadif olduğu tasdik müddeti hitamına kadar tahakkuk edecek vergi yüzde yirmi beş fazlasile alınır.

Mektum olarak tahakkuk ettirilen vergilerle zamları beş senede ve asıl vergiye ilâveten tahsil olunur.

MADDE 35 — 14 haziran 1326 tarihli kanun ile 1454 numaralı kanunun dördüncü maddesinin ilk fıkrası mucibince, tayin kılınmış ve müsakkafat vergisine matrah ittihaz edilmekte bulunmuş olan gayri safi iratlar, bu kanunun ahkâmı dairesinde yeniden iratlar tahmin edilinceye kadar, irat olarak kabul olunur. Ancak üçüncü maddenin 6 ve 7 ve 8 inci fıkralarında muharrer

ekseriyet addolunur.

Komisyonların müntahap âzasından mücbir bir sebebe müstenit olmıyarak üç müteakip içtimaa gelmiyenler müstafi sayılarak yerlerine yedek âza asıl olarak getirilir. Mücbir bir zaruret veya mezuniyetle devam edemiyecek âzanın vazifesini yedekler vekâleten ifa eder. İntihaplarda tahmin komisyonu için müntahap âza adedi kadar, tadil ve istinaf komisyonları için müntahap âza adedinin iki misli kadar yedek âza intihap edilir.

Bu kanunda yazılı temyiz komisyonundan gayri komisyonlara intihap edilen âzayı salâhiyettar daire ve meclisler, mahallin en büyük mülkiye memuru tarafından tebliğ vukuu tarihinden itibaren resmî tatil günleri hariç olmak üzere nihayet yirmi bir gün içinde intihap ile isimlerini bildirmeğe mecbur ve teahhürden mesuldürler.

MADDE 36 — Tahrir heyetlerinin vazifeleri tahririn hitamma kadar ve hususî tadilât komisyonlarının vazifesi intihap tarihinden itibaren iki sene devam eder.

MADDE 37 — Tevdi edilen evrak üzerindeki tetkikatını kanunun yirmi iki ve otuz dördüncü maddelerinde münderiğ müddetlerde intaç etmiyen komisyonlar reis ve âzaları hakkında ceza kanununun mahsus maddelerine tevfikân ihmal ve terahî maddesinden takibat yapılır.

MADDE 38 — Maliye Encümenininin 34 üncü maddesi aynen kabul.

MADDE 39 — 14 haziran 1326 tarihli kanun ile 1454 numaralı kanunun 4 üncü maddesinin ilk fıkrası mucibince tayin kılınmış ve bina iratları vergisine matrah ittihaz edilmekte bulunmuş olan gayri safî iratlar bu kanun ahkâmı dairesinde yeniden iratlar tahmin edilinceye kadar dokuzuncu madde mucibince safî irada tahvil edildikten sonra vergiye matrah ittihaz olunur.

tesbit olunur.

Otuz altıncı madde — 1302 tarihli emlâk nizamnamesile ona müteferri hükümlerin cari olduğu yerlerde bu kanun mucibince tahrir yapılıncaya kadar ahkâmı sabıka cereyan eder.

Otuz yedinci madde — Bu kanun mucibince umumî tahrirler, kaza itibarile tatbik olunur. Kazalarda umumî tahrir icrasına Maliye Vekâletince karar verilir. Kanunun umumî tahrire müteallik hükümleri Maliye Vekâletince bu kararın verildiği tarihten itibaren o kazada mer'iyete girer.

Otuz sekizinci madde — 14 haziran 1326 tarihli müsakkafat vergisi kanunu ile bu kanunun dördüncü maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarını tadil eden 10 kânunusani 1334 ve 7 şubat 1927 tarihli ve 973 numaralı ve üçüncü maddesini muadil 23 mayıs 1927 tarih ve 1040 numaralı kanunlar ve 24 mayıs 1928 tarihli ve 1301 numaralı kanunun üçüncü maddesi ve 18 - V - 1929 tarihli ve 1454 numaralı kanunun ikinci maddeleri mülğadır.

Otuz dokuzuncu madde — Bu kanunun hükümlerinden umumî tahrire müteallik olanları otuz yedinci madde ahkâmı dairesinde mer'iyete girmek ve diğerleri 1931 malî senesi müsakkafat vergisine de şamil olmak üzere 1 haziran 1931 tarihinden muteberdir.

Kırkıncı madde — İşbu kanunun sureti tatbiki hakkında bir nizamname tanzim olunacaktır.

muafiyetten istifade eden binalar mal memurları tarafından resen tesbit olunur.

MADDE 36 — Aynen

MADDE 37 — Aynen

MADDE 38 — Aynen

MADDE 39 — Aynen

MADDE 40 — Aynen

Bu kanunun üçüncü maddesine göre tamamı muaf olan zirai binaların vergi kayıtları resen malmemurları tarafından terkin, kısmi muafiyetten istifade edenlerin muaf kısımları dahi tadilat komisyonu kararile tesbit edilir.

MADDE 40 — Aynen kabul

MADDE 41 — Bu kanun mucibince umumî tahrirler, şehir, kasaba ve köy cüzütamlarına göre meriyete konur.

Kazlarda umumî tahrir icrasına Maliye Vekâletince karar verilir.

Kanunun umumî tahrire müteallik hükümleri kararın mahallinde ilândan itibaren tatbik olunur.

MADDE 42 — 14 haziran 1326 tarihli musakkafat vergisi kanunu ile bu kanunun bileümle tadilleri ve zeyilleri,

Temettü vergisi ile ferağ ve intikal harçlarının istifasında ve hususati sairede musakkafat kıymetlerinin sureti takdiri hakkındaki 14 kânunuevvel 1330 tarihli kanun,

Tahriri umumî nizamnamesinin 58 inci maddesinde tadilat icrasına dair 23 mayıs 1927 tarih ve 1040 numaralı kanun,

Bazı müessesat muafiyetleri hakkındaki ahkâmın ilgasına dair olan 24 mayıs 1928 tarih ve 1301 numaralı kanunun 3 üncü maddesi,

Bilâ vasıta vergilere munzam kesirlerin tevhit ve nisbetlerin tadiline dair 24 mayıs 1929 tarih ve 1454 numaralı kanunun 2 inci maddesi hükümleri mülğadır.

MADDE 43 — Bu kanunun hükümlerinden umumî tahrire müteallik olanları kırk birinci maddede ahkâmı dairesinde mer'iyete girmek ve diğerleri 1931 malî senesi bina iratları vergisine de şamil olmak üzere 1 haziran 1931 tarihinden muteberdir.

MADDE 44 — Aynen kabul

Kırk birinci madde — İşbu kanunun icrasına Dahiliye, Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

MADDE 41 — Aynen

MUVAKKAT MADDE — İşbu kanunun üçüncü maddesinin altı ve yedinci fıkraları mucibince tamamı muaf tutulan zürra binalarının 1929 mali senesi nihayetine kadar vergileri bakayasının kaydi terkin olunur.

1 - II - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. Rüştü</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Mustafa Şeref</i>
S. İ. M. V.		
<i>Dr. Refik</i>		

MADDE 45 — İşbu kanunun icrasına Adliye, Dahiliye, Maliye ve İktisat Vekilleri memurdur.

MUVAKKAT MADDE 1 — İşbu kanunun 3 üncü maddesi mucibince muaf tutulan zürra binalarının 1930 malî senesi nihayetine kadar olan vergileri bakayasının kesirler de dahil olmak üzere kayıtları terkin olunur ve bu müddete ait yenden tahakkuk muamelesi yapılamaz.

MUVAKKAT MADDE 2 — Halen muamelede bulunan müracaatlar bu kanunun hükümlerine göre intaç edilir.

